

SKRAJNO VARČNO GOSPODARJENJE V LETU 1974

Zapisek s seje Poslovnega odbora ZP

V odsotnosti obolelega predsednika POZP V. Logarja, je 25. sejo POZP, v torek dne 22. 1. 74, avtoritativno in odločno vodil Ivo Klešnik, dir. Aparati.

IZGRADNJA POČITNIŠKEGA CENTRA

Program izgradnje Iskrinega počitniškega centra v Pineti (Novi grad) je obrazložil v. d. upravnik Počitniške skupnosti Janez Šilc (op. uredništva: Program je bil objavljen v 2. številki Glasila z dne 19. 1. 1974). Politični aktiv ZP Iskra je podprl program izgradnje, je povedal predsednik sindikata Jože Čebela, dočim so drugi razpravljalci zagovarjali stališče, da je program v tem pomanjkljiv, ker k predvidenim 6,250 milijarde starih dinarjev ni priračunan faktor vsakoletne podražitve takih gradbenih uslug (storitev), ki se gibljejo med 25 in 40 % letno.

Predsednik Klešnik je navzoče spomnil, da že nekaj let razpravljamo o izgradnji centra, in ker samo razpravljamo, čas pa beži, smo prišli tako daleč, „da je bil še lanskoletni proračun 3 milijarde, letos je 6 milijard in če bomo še odlašali bo pa že 9 milijard, itd.“

Zaključek razprave je prinesel sklep, da celotni material, ki ga je predložila PSI pregledajo in dopolnijo ekonomisti strokovnih služb, nakar se ga dostavi vsem TOZD v obravnavo in sprejetje ustreznih sklepov.

DODATNA SREDSTVA

POZP je odobril zahtevo PSI po dodatnih sredstvih za popravila v počitniškem domu v Poreču ter za dokončanje izgradnje kampa Mir na Dugem otoku (predelavo kuhinje, zamenjavo dotrajanih šotorov, nabava novih za povečanje kapacitet ter ure-

ditev okolja in izgradnjo športnih (rekreacijskih) objektov.

DEVIZNA, UVOZNA IN IZVOZNA PROBLEMATIKA

V naslednji točki dnevnega reda je POZP poslušal obrazlaganje Ludvika Kranjca (IC) o ukrepih ter posledicah ukrepov v zvezi z liberalizacijo uvoznih režimov, ki zadevajo vse Iskrine organizacije uvoznike materialov kot izvoznike izdelkov. Medtem, ko se blago (surovine in repromaterial) na zunanjih trgih občutno draži (energetska kriza), pa pri nas še nadalje traja zamrzovanje cen izdelkov, zato bo potrebno skrajno varčno gospodarjenje!

„Celo najbolj solidni dobavitelji javljajo, da jim v bodoče ne bo mogoče v pogodbenih rokih in po pogodbenih cenah dobavljati materiale,“ je pripomnil Boris Lasič, dir. uvoz. sektorja IC. Predlagal je vsem tovarnam, da ponovno prekontrolirajo svoje plane (količine, kvaliteto) in dobavne termine, kot tudi svoje finančne zmogljivosti, ker cene imajo še vedno tendenco „strahotne“ rasti.

Govora je bilo tudi o problemu strokovnih kadrov v IC in OD, nakar je bila zbranim članom POZP posredovana odločitev samoupravnih organov, IC, da z povprečno 18 % dvigom OD premestijo nastalo krizo odhajanja kadrov iz IC.

Izvozna situacija Iskrinih organizacij za l. 1974 kaže zadovoljive rezultate, kljub prvim znakom padanja konjunktura na Zahodu, saj ima IC že sklenjenih fiksnih izvoznih pogodb za realizacijo 80 % planskih zadolžitvev.

POSLOVNI CENTER

Financiranje PPC (poslovnega centra) se nekoliko zatika, ker nekatere naše delovne organizacije še vedno niso sprejele ustreznih sklepov glede so-

lidarnega pokrivanja podražitev izgradnje. Zadnji roki so ob razdeljevanju ostanka dohodka iz l. 1973 torej ob potrjevanju bilanc. Delovne organizacije (in TOZD) naj ob tej priliki povabijo na obravnavo tudi predstavnike ZP in IC.

ISKRA — GORENJE

V. d. sekretar ZP Bogo Mohor je navzoče seznanil o poteku razgovorov med Iskro in Gorenjem, ki so se odvijali v teku decembra 1973, in ki so imeli namen pripraviti izhodišča za integracijo obeh združenih podjetij. Kljub vzpodbudnim izjavam v dnevnem tisku pa razgovori prepočasi napredujejo oz. težko napredujejo, je bila ugotovitev POZP. Verjetno leži razlog v tem, da imata oba ZP različen poslovni koncept ter različen pristop k razreševanju medsebojne problematike (delite programa, investicijska vlaganja, i.p.). POZP v celoti sprejema skupna stališča, ki so bila sprejeta na skupni komisiji Iskra — Gorenje — CKZKS z dne 3. 12. 73 in smatra, da je treba na teh osnovah graditi bodočo integracijo.

Igor Slavec

Sovjetska delegacija med pogovorom s predstavniki Iskre

DELEGACIJA SOVJETSKE RADIJSKE INDUSTRIJE PRI NAS

Na povabilo Iskre se je mudila pri nas skoraj ves minuli teden delegacija ministrstva za radijsko industrijo SSSR. V delegaciji, ki jo je vodil načelnik glavne uprave ministrstva radijske industrije G. I. Širokov, direktor znanstveno raziskovalnega inštituta B. P. Smirnov, glavni inženir tovarne za telefonijo A. C. Sokolov, glavni inženir znanstveno raziskovalnega inštituta B. M. Rabov in glavni tehnolog tovarne za telefonijo J. R. Aboliš.

K nam je prispela z letalom na Brnik v torek zvečer, žal brez našega predstavnika Iskra Commerce v Moskvi dipl. inž. Dojčina Jeliča, ki je med potjo zbolel in moral ostati med kratkim postankom letala v Beogradu. Že takoj naslednji dan, v sredo, si

je delegacija ogledala tovarno Elektromehaniko na Savski loki in posebej na Laborah in imela tudi uvodne razgovore z glavnim direktorjem Jožetom Hujšom in njegovimi sodelavci ter si za tem, že popoldne, ogledala na ljubljanski moščanski pošti preizkušanje nove elektronske avtomatske centrale Metaconta 10 C, ki bo čez nekaj tednov vključena v javni promet.

Ves naslednji dan je bil namenjen ogledu naših tovarnih sestavnih delov — elementov na Dolenjskem. Delegacija si je ogledala proizvodnjo uporov v Sentjerneju, kondenzatorjev v Semiču in usmernikov, oz. usmerniških naprav v Novem mestu.

V četrtek je imela sovjetska delegacija v načrtu ogled Inštituta Jožef Stefan, kjer se je zanimala zlasti za preizkušanje elektronskih računalnikov namenjenih za sistem EATC Metaconta in pa fakultete za elektrotehniko, kjer so se pogovarjali o uspehih in napredku mikroelektronike.

Zadnji dan si je sovjetska delegacija pod vodstvom načelnika Širokova pridržala za obširne razgovore z glavnim direktorjem Elektromehanike Jožetom Hujšom in Iskra Commerce Antonom Stipančičem ter njunimi sodelavci. Delegacija se je zanimala zlasti za proizvodnjo polelektronskih ATC, njihovo strukturo in programe, za naprave in tehnologijo proizvodne baze elementov, tiskanega vezja, hkrati tudi za preizkusne naprave za elemente, sklope, računalnike in centrale v celoti in pa princip montaže ter preizkušanje EATC na montažnem mestu.

Udeleženci aktiva ZZB I. C. poslušajo poročilo

SKUPNA SEJA PREDSEDSTVA SO IN SEKRETARIATA ZK ZP

Predsedstvo sindikalnega odbora in sekretariat ZK ZP sta 17. januarja imela skupno sejo, na kateri je osnovna razprava tekla o izvajanju samoupravnega sporazuma in o volitvah samoupravnih organov v združenem podjetju Iskra.

Na seji je bilo soglasno dogovorjeno, naj v kolektivne izvršilne organe skupščine ZP Iskra delegirajo svoje člane skupine TOZD po sorodnih dejavnostih — panogah.

Ker morajo biti po samoupravnem sporazumu novi samoupravni organi formirani v mesecu februarju, je na razpolago zelo malo časa, zato morajo TOZD takoj začeti z evidentiranjem delegacij za skupščino ZP in kolektivne izvršilne organe. Po samoupravnem sporazumu ZP Iskra je nosilec kandidacijskega postopka za izvedbo volitev samoupravnih organov sindikat.

Nadalje je bilo na skupni seji sklen-

jeno, da je v letošnjem letu treba v Iskri formirati branže, pri čemer naj prav tako sindikalna organizacija vsestransko sodeluje, še zlasti pa v prvi fazi.

Osvojen je bil tudi predlog, naj bi letošnje letne športne igre in proslavo dneva borca in dneva Iskre organizirala Iskra — EMO Celje. Le-ta letos praznuje 80 letnico svojega obstoja, zato bi bili omenjeni dve vsakoletni manifestaciji primeren poudarek temu pomembnemu jubileju celjskega delovnega kolektiva. O tem naj dokončna odločitev bo sprejeta čimprej tudi v sami organizaciji Iskra — EMO Celje.

Končno je bilo na skupni seji sindikalnega odbora in sekretariata ZK ZP sklenjeno, naj strokovne službe ZP še v januarju pripravijo predlog poslovnika samoupravnih organov ZP tako, da ga bo skupščina pregledala na svojem prvem zasedanju, ga dala v razpravo in potem sprejela.

DNEVNI RED

ZASEDANJA DS ZP DNE 30.1.1974:

- 1) Informacija v zvezi s predlogom za aktiviranje dejavnosti holdinga v Švici
- 2) Poročilo o počitniški dejavnosti in rekreacijski center
- 3) Poročila komisij DS o delu v pretekli mandatni dobi
- 4) Poročilo o delu PO ZP v pretekli mandatni dobi
- 5) Sklepanje o predlogu za sklic 1. zasedanja skupščine ZP ISKRA.

AKTIV ZZB ISKRA COMMERCE SAMOSTOJEN

V ponedeljek so se zbrali v Ljubljani sodelavci Iskre, člani ZZB Iskra Commerce na občnem zboru z osrednjim namenom, da konstituirajo aktiv ZZB IC, ki poslej ne bo več deloval v okviru sindikata IC, marveč kot samostojna družbeno politična organizacija.

Iz poročila predsednika aktiva Franca Mavriča in še nekaterih govornikov smo slišali za razloge, ki so napolnili aktiv k tej odločitvi. Predvsem menijo, da bo neodvisnost s samostojnim proračunom in samostojnim delovnim programom povečala aktivnost organizacije kot celote, tako da bo bolj odločno in v temeljih posegala v dogajanje in poslovnost organizacije

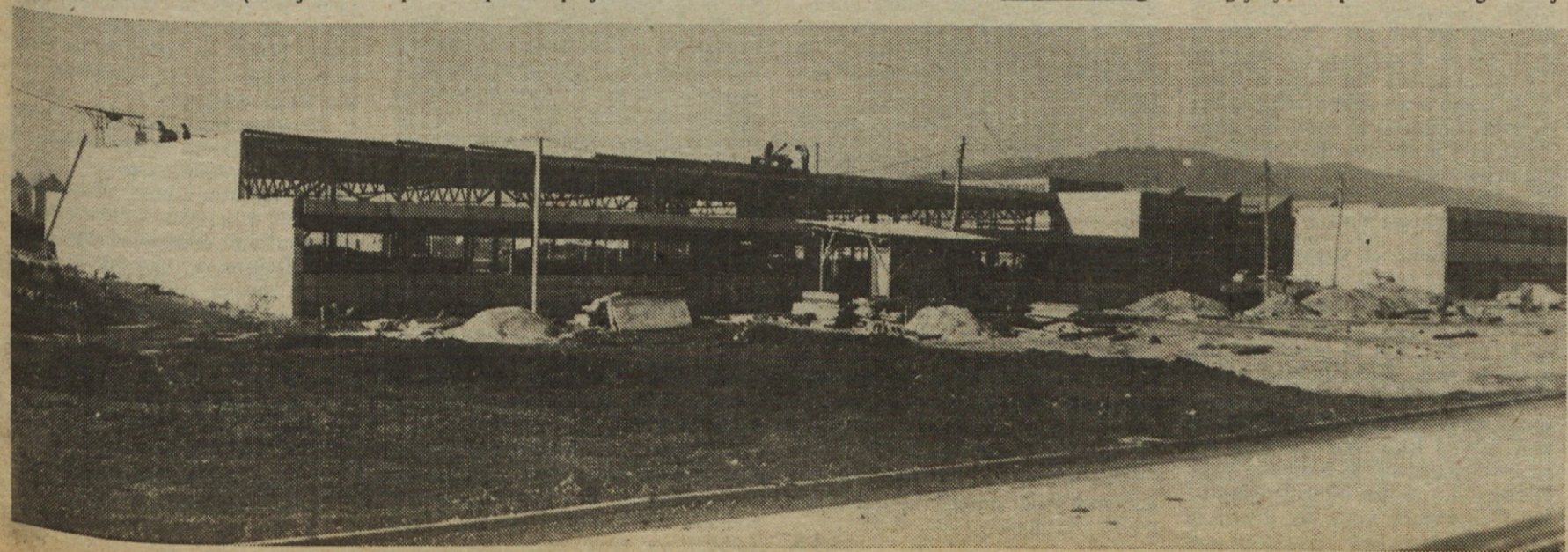
Iskra Commerce. Tudi predsednik ZZB združenega podjetja Franc Križnar, kot gost občnega zbora, je pozdravil odločitev bivših borcev NOV, da delujejo poslej v samostojni organizaciji, ker je menil, da bo s tem konec nekake polilegalnosti, ki jo je ponekod čutila organizacija borcev.

Zanimivo je, da so člani ZZB IC odklonili konstituiranje po TOZD, ker so menili, da bi taka razdrobljenost okrnila delo celotnega aktiva zaradi malostevilnega članstva, čeprav nova ustava tak sestav omogoča.

Ob koncu občnega zbora so navzoči izvolili še dva člana v razširjeni izvršni odbor in tri člane v nadzorni odbor ter blagajničarko aktiva.

Aktiv ZZB Iskra Commerce je prvi v Jugoslaviji konstituiran samostojni aktiv. Po prepričanju mnogih bodo zgledu Iskra Commerce sledili v kratkem tudi drugi.

Marjan Kralj

Takšen je bil pogled na novi objekt IEZE-TOZD Žarnice na Stegnah v soboto, 19. januarja. Čeprav je današnja slika v primerjavi s tisto, ki smo jo objavili pred mesecem, bistveno bogatejša, je gradnja vendarle v rahlem zaostanku. Temu je botrovala že zacetna zamuda in obdobje slabega vremena pred novim letom. K sreči pa je letošnja zima, sicer kaj malo podobna pravi zimi, graditeljem naklonjena in tako upajo, da bodo z gradnjo kljub vsemu le „ujeli“ načrtovani rok — mesec maj.

Osnutek resolucije VII. kongresa ZKS v javni razpravi

Na zadnji, 37. seji CK ZKS so razpravljali o predlogu resolucije za VII. kongres ZK Slovenije in ga načelno sprejeli. Predlog resolucije so dali v javno razpravo. Nadalje so na tej seji sprejeli tudi sklepe o volitvah delegatov za VII. kongres ZKS in X. kongres ZKJ, končno pa imenovali Franca Popita, predsednika CK ZKS, za predsednika komisije za splošni ljudski odpor. Sklepe 37. seje CK ZKS objavljamo v celoti.

SKLEPI

1. Centralni komite in odbor sta sprejela osnutek resolucije za VII. kongres ZK Slovenije. Osnutek resolucije pomeni nadaljevanje jasne razredne usmeritve ZK Slovenije in njenega centralnega komiteja ter poglobljanje nadaljnje revolucionarne aktivnosti v skladu z usmeritvami iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, izhodišč za X. kongres ZKJ in 29. seje CK ZKS.
2. Osnutek resolucije dajemo v javno razpravo, ki bo trajala do VII. kongresa ZKS. V organizirani javni razpravi o osnutku resolucije in osnutku predloga sprememb statuta ZKS, ki bo v razpravi pozneje, je potrebno izhajati iz izhodišč za X. kongres ZK Slovenije in osnutka sprememb statuta ZK Jugoslavije. Razpravo o teh dokumentih moramo pojmovati kot enotno idejnopolično predkongresno aktivnost zveze komunistov. Javna razprava o predloženih dokumentih mora utrditi idejnopolično in akcijsko enotnost ter revolucionarno razredno naravnost ZK Slovenije kot celote, sleherne organizacije in akcija zveze komunistov ter posameznih komunistov. Mobilizirati mora vse komuniste za dosledno oceno njihovega dosedanjega delovanja in aktivnosti ter jih usposobiti za akcijsko učinkovito izvajanje že sprejetih sklepov in nalog pri uresničevanju pisma in 29. seje CK ZKS. Javna razprava morata usmeriti komuniste pri oblikovanju njihovih bodočih akcijskih programov in nalog, ki jih v organizacijah ZK in občinskih konferencah sprejemajo po volilnih konferencah. Prav tako pa mora biti celotna razprava priložnost za ponovno preverjanje izvajanja sklepov, sprejetih v občinskih in drugih organizacijah po 29. seji in pismu izvršnega biroja.
3. Javna razprava o dokumentih mora organizirano potekati v vseh organizacijah in aktivih ZK v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, v komisijah občinskih konferenc in v aktivih pri občinski konferenci, posebej v aktivu komunistov neposrednih proizvajalcev. Za organizacijo javne razprave v občinskih organizacijah so odgovorni občinski komiteji, ki morajo javno razpravo organizirati, voditi in usmerjati ter zagotoviti, da bodo v okviru občine sprejeli enotno oceno javne razprave in aktivnosti. V javno razpravo se bodo aktivno vključili tudi člani CK ZKS, člani odbora za pripravo VII. kongresa ZKS komisije centralnega komiteja in medobčinski sveti ZKS.
4. Centralni komite in odbor za pripravo VII. kongresa pozivata komuniste v vodstvih družbenopolitičnih organizacij, da v njih organizirajo razpravo o predloženih kongresnih dokumentih ter aktivirajo članstvo za ustvarjalno sodelovanje na jasnih in enotnih idejnih temeljih politike zveze komunistov.
5. K ustvarjalni in učinkoviti javni razpravi lahko veliko prispevajo sredstva javnega obveščanja. Centralni komite in odbor za pripravo VII. kongresa pozivata zato komuniste v vseh udeležljivih javnih občin, da se organizirajo za sistematično, vsebinsko bogato in ustvarjalno spremljanje in sodelovanje v javni razpravi.
6. Centralni komite in odbor za pripravo VII. kongresa pozivata, da se vsi, posebej pa organizacije in aktivni ZK v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ustvarjalno vključijo v javno razpravo o predloženih dokumentih, tako da dajejo na predloženi osnutek resolucije za VII. kongres ZKS in osnutek predloga sprememb statuta ZK Slovenije tudi konkretne predloge in pripombe. Predloge, pripombe in ocene iz javne razprave zberejo komiteji občinskih konferenc s svojega območja do 28. februarja 1974. Pripombe, predloge in ocene na osnutek resolucije zbira odbor za pripravo VII. kongresa, na osnutek predloga statuta ZKS pa komisija za pripravo statuta ZK Slovenije. Odbor in komisija sta dolžna oceniti in upoštevati javno razpravo ter o tem poročati na VII. kongresu ZK Slovenije. Po javni razpravi bosta pripravila besedili predlogov resolucije in statuta za VII. kongres.

FENOMEN: IZOBRAŽEVANJE

Znanstveni potencial — znanje — je podvrženo vse hitrejšemu procesu zastarevanja. Obstaja celo „obdobje propadanja znanja“. „Izkušnjice“, razen v primerih vodenja, pogosto niso pomoč temveč ovira. Na dobro poznani argument: „to smo mi pred 20 leti tako delali“, obstoja samo en odgovor: „torej moramo to tudi zares menjati!“ Edina naloga, ki jo moramo v življenju postaviti samemu sebi je: trajno se učiti! V našem modernem delovnem svetu je učenje sestavni del delovnega procesa.

Iskra ima fantastične načrte: 20 — 30 % letno rast proizvodnje ob 5 % povečanju števila delavcev. To pomeni močan letni porast produktivnosti: vsako leto ustvariti vedno več in več nove vrednosti — vedno več in več izdelkov, za katere pa je treba porabiti manj delovnega časa, ravno prav materiala, izdelki pa morajo biti vedno na visokem kvalitetskem nivoju.

To so naše skupne stalne naloge, ki jih bomo zadovoljivo izpolnjevali le takrat, če bomo svoje naloge ZNALI tako opraviti, da bodo naši izdelki KVALITETNI in konkurenčni v ceni in dobavi! Da pa bomo izdelke znali izdelati je pa potrebno znanje rezisovalcev, razvijalcev, tehnologov, konstruktorjev, oblikovalcev, orodjarjev ter neposrednih proizvajalcev, raznih

poklicev, pa spet organizatorjev proizvodnje, prodajalcev, nabavilcev materiala, finančnih strokovnjakov, pa spet planerjev itd., itd. — torej vseh, ki so na tak ali drugačen način vključeni v poslovni proces. Vsi moramo skrbeti, da bomo svoje delo in svoje naloge opravili čimhitreje in čimkvalitetneje. Torej nam je za opravljanje naših nalog poleg znanja potrebna tudi ustrezna zavest — ki ji z drugo besedo pravimo tudi delovna morala.

Toda vrnimo se k znanju. Znanstveniki so ne enkrat ugotovili, da znanost napreduje z velikimi koraki (na določenih področjih tudi s skoki) in da je to kar smo se pred leti učili, vedeli in znali, danes staro, zastarelo, neuporabno! Seveda, če se nismo spri seznanjali z novimi dosežki. Da smo delavci Iskre lahko produktivni na evropski ravni, je potrebno sodelovanje Iskre in nas, Iskrinih delavcev. Na obeh straneh mora biti interes in spoznanje, da so kadri osnova vse pro-

Telefonsko zvezo, prosim!

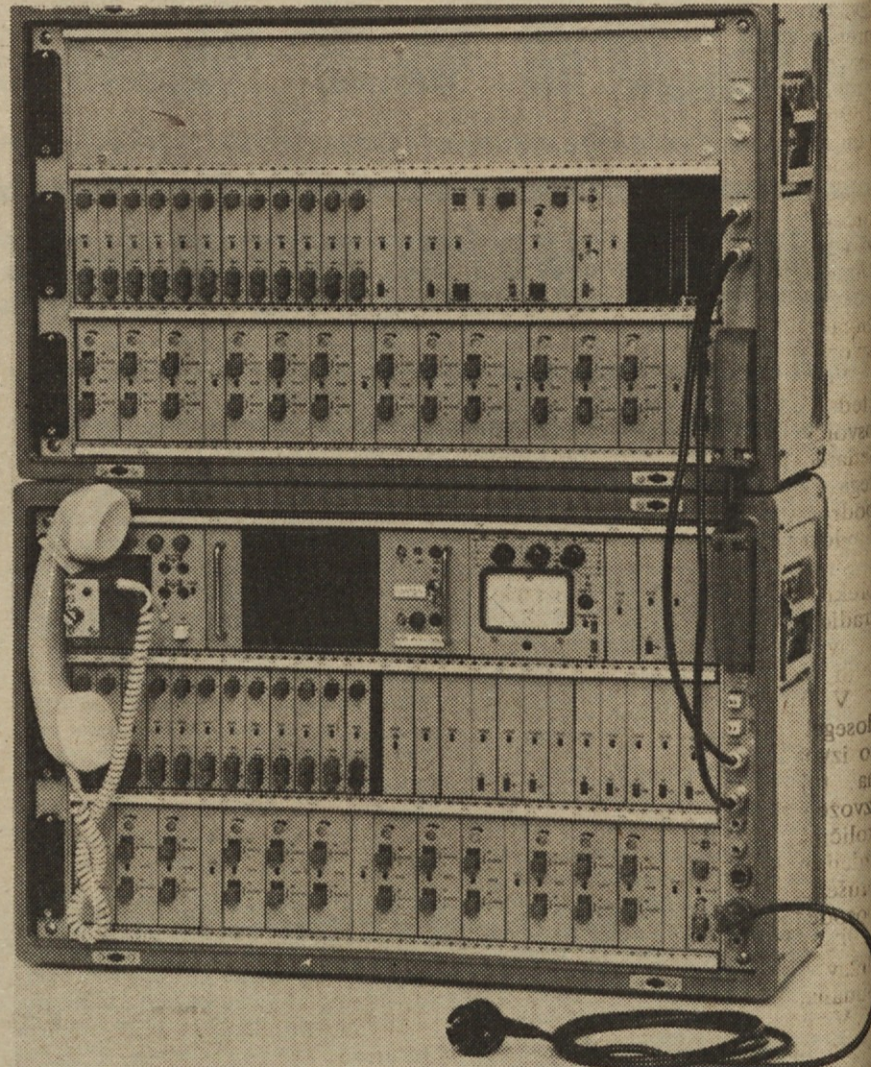
Vsakemu, ali vsaj večini med nami, se je že primerilo, da je še in še čakal na telefonsko zvezo z oddaljenim krajem, kot je na primer Zagreb, Skopje, Beograd, Koper in celo — Kranj. Čakal je in se čudil, da zveze ni moč dobiti, ko je vendar tako preprosto; zavrtiš številko in zveza bi morala biti tu. Pa le ni tako preprosto. Dokler iščeš sobesednika v okviru centrale, na katero si sam priključen, je tako, če le nima še kdo drug istega namena. Pri medkrajevni zvezi pa se lahko zgodi čisto nekaj drugega. Vedeti je namreč treba, da so posamezne centrale povezane med seboj z omejenim številom poti in, če je kandidatov, ki si žele medkrajevno zvezo več, kot je razpoložljivih poti, se zadeva začne zatikati in se tudi pošteno zatakne, če je naval prehud. Temu se da pomagati z uporabo telefonskih multipleksnih naprav, ki učinkovito povečajo propuste zmogljivosti teh poti. Vsakdo ve, da je Iskra na področju telefonskih central že postala pojem tudi izven meja ožje in širše domovine. Malokdo pa pozna prizadevanja in uspehe Iskre na področju telefonskih prenosnih poti.

Prehrojena pot je bogata in sega nazaj v prva poveljna leta, ko je bil ustanovljen „Inštitut za elektro zveze“ in nekoliko kasneje tovarna „Telekomunikacije“ v Pržanu. Čeprav v senci radijskih sprejemnikov, ki so prav takrat doživljali svoj veliki „boom“, je skupina mladih inženirjev in tehnikov dosegala prve pomembnejše uspehe na področju profesionalnih naprav za multipleksne telefonske zveze. Spomnimo se KT 3, KT 24, ET 5, itd.

Prišel je tranzistor in ni naključje, da so ga prav ti ljudje znali učinkovito uporabiti in rezultat je bila prva popolnoma tranzistorizirana profesionalna telefonska multipleksna naprava v državi KT 31, ki jo še danes uspešno uporabljajo v naši armadi in na pošti, za njene ustvarjalce pa je pomenila nekakšen zrelostni izpit.

Pod streho novoustanovljene Iskrine centralne reziskovalne razvojne institucije „Zavoda za avtomatizacijo“ je pomlajena ekipa nadaljevala z začetnim delom v okviru Sektorja za žične zveze, ki tudi danes združuje vse strokovne sile na področju multipleksnega telefonskega in telegrafskega prenosa in še kaj.

Sodelavci so kaj kmalu spoznali, da se ne smejo izolirati od strokovnih dogajanj v svetu. Pogumno so navezovali stike s sorodnimi institucijami

To je 24 kanalna telefonska multipleksna naprava za priključek na radijsko usmerjeno zvezo, za mobilno in stacionarno uporabo, ki sodi v proizvodni program tovarne elektronskih naprav.

doma in v inozemstvu, kot so nacionalni poštni inštituti, raziskovalno-razvojne organizacije itd. Aktivno spremljanje dela mednarodne organizacije CCITT, ki na svetovni ravni vsklajuje dogajanja na področju telekomunikacij, je postalo stalna praksa.

Prišli so novi uspehi. Prvi v državi so industrijsko uporabili integrirana vezja (1968. l.), vpeljali mehaniko ISEP v Iskro in razvili telegrafski multipleksni sistem VTG 120, ki je predstavljal v tistem trenutku tehnični dosežek na evropski ravni in se še danes, 5 let pozneje, uspešno kosa z večino mlajših konkurentov. V sodelavi s firmo SEL je nastajal nov moderen malokanalni multipleksni telefonski sistem za snope od 12 do 120 kanalov. Za ameriški trg so razvili napravo za prenašanje slik po telefon-

skem kanalu, za telefonski prenos po daljnovodih visoke napetosti napravo ET 6 in še in še.

Za svoje delo so poželj marsikatero priznanje doma in na tujem. Največje priznanje zanje in za Iskro pa je bilo, da jim je v veliki meri uspelo premagati za nas tako značilno nezaupanje do dela domačih rok in pameti na področju telefonskih in multipleksnih zvez.

In za naprej? Načrtov, znanja in volje do novih uspehov je dovolj, le telefonska zveza „s finančno centralo“ je velikokrat preobremenjena in bo treba čimprej najti način, da tudi v tem primeru klic: „Telefonsko zvezo, prosim!“ ne bo izzvenel v prazno.

M. JAGODIČ

Nadaljnje izvajanje ustavnih dopolnil v Iskra Commerce

V soboto, dne 22. decembra 1973, smo delavci delovnih skupnosti temeljnih organizacij združenega dela našega podjetja na svojih zborih

izvodnje, njihovo znanje pa odločilno pri ustvarjanju dobrin: Iskra mora svojim delavcem omogočiti občasno spoznavanje novih dosežkov na področju njihovega delovanja (kurzi, seminarji, dopolnilno šolanje), pri vseh delavcih Iskre pa želja za dopolnilnim znanjem in pripravljenost za šolanje, pripravljenost za učenje in s tem v zvezi tudi na žrtvovanje časa obema v korist. Sploh pa moram povedati, da prihajajo iz šol vsako leto novi in novi kadri vseh poklicev in vseh nivojev šol, ki imajo to prednost, da so mladi, da so si v šolah nabrali zadnje znanje, manjka jim samo še praksa — mi pa če ne bomo z mladimi šli v korak — bomo zaostajali in neusmiljeno tudi zaostali.

Čas je kot velik valjar, ki povozi vsakogar, ki zaostane!

Iskra ima za šolanje svojih kadrov svoj šolski center z referatom „Šolanje odraslih“, delavske univerze po vseh naših večjih krajih so povezane z visokošolskimi zavodi in univerzo ter nudijo ustrezne usluge zainteresiranim organizacijam in posameznikom, Iskra je v sodelovanju z Elektrofakulteto organizirala šolanje na I. stopnji prav za potrebe Iskre, Iskra bo tudi v bodočnosti organizirala raznovrstno izobraževanje in šolanje — čaka pa novih pobud od naših delavcev.

Več uporabljenega znanja = več dohodka = več sredstev za osebne dohodke = blaginja.

I.S.

sprejeli predlagane spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev in o ureditvi medsebojnih razmerij v podjetju Iskra Commerce.

Obenem smo sprejeli tudi statutarne sklepe: z njimi so urejena tista temeljna vprašanja, ki so bila pogoj za vpis TOZD v register gospodarskih organizacij. Statutarna komisija za izdelavo samoupravnega sporazuma in drugih splošnih aktov pa je dala že v decembru lani v obravnavo tudi osnutke tistih splošnih aktov, ki so bistvenega pomena za poslovanje vsake TOZD.

Tako so v obravnavi naslednji splošni akti:

Statut TOZD, Statut delovne organizacije in Sporazum o medsebojnih razmerjih v združenem delu.

Predvideno je bilo, da bodo navedeni splošni akti sprejeti na zborih delavcev v drugi polovici januarja. S sprejetjem sprememb samoupravnega sporazuma oziroma z uskladitvijo že sprejetega samoupravnega sporazuma s najnovejšimi zakonskimi določili ter s sprejetjem statutarnih sklepov TOZD, so bili dani vsi pogoji za vpis delovne organizacije in TOZD v sodni register. Glede na to, da so naše TOZD v začetku leta 1973 izvolile vse samoupravne organe v smislu že sprejetega samoupravnega sporazuma, je bila vskladitev samoupravnega sporazuma z določili sprejetih zakonov edini zadržek, da nismo mogli opraviti konstituiranja že v letu 1973. Ko so bili tako izpolnjeni vsi pogoji za vpis, smo po prejemlu predpisanih obrazcev želeli opraviti vpis pri registrskem sodišču v Ljubljani, vendar smo naleteli na novo oviro. Registrsko

sodišče je namreč na osnovi najnovejših političnih izhodišč v zvezi z vpisom zavzelo stališče, da ne bo upoštevalo nobene priglasitve, v kateri bi imele skupne službe status TOZD. Opravili smo namesto vpisa samoupravnega ustanovljenih TOZD v skladu z navodili registrskega sodišča, ki določajo, da moramo v čim krajšem času urediti status skupnih služb in temu ustrezno prilagoditi sprejeti samoupravni sporazum in vse druge splošne akte. Zaradi tega moramo popraviti že sprejeti samoupravni sporazum, pri čemer bomo razen navedenega, upoštevali še spremembe, ki so potrebne v zvezi s sprejetim samoupravnim sporazumom ZP Iskra, opredeliti se bomo moralno glede predlaganih vsebinskih sprememb, ki so jih posredovale posamezne TOZD, pa tudi določila zvezne in republiške ustave, ki so tik pred tem, da jih sprejemo.

Ob tem menimo, da je nujno potrebno odložiti sprejem splošnih aktov, ki so trenutno v razpravi, jih potrebi vskladiti s predvidenimi spremembami in sprejeti obenem z novimi spremembami samoupravnega sporazuma. Dokončen rokovnik za obravnavo in sprejem predvidenih splošnih aktov bo dostavljen vsem vodstvom TOZD.

DOPISUJTE V ISKRO

Naslov uredništva: Kranj, Savska loka 4, tel. 22-221

OSEMINSEDEMESET LET IZVOZA

Iskra – EMO Celje, spada med tista redka podjetja v Sloveniji, ki so začela izvažati svoje izdelke ob koncu prejšnjega stoletja. V zapisnikih o razvoju podjetja je navedeno, da se je začel izvoz emajlirane posode leta 1896. Takrat so začeli izvažati emajlirano posodo na širna področja južne Rusije.

V začetku dvajsetega stoletja so začeli vedno bolj masovno uporabljati v gospodinjstvu do takrat še malo znano emajlirano posodo. To pa je pogojevalo nenehno rast proizvodnje emajlirane posode v tovarni in širjenje izvoza tega izdelka.

Pred prvo svetovno vojno je EMO (tedaj Tovarna emajlirane posode) osvojila tržišče na širokih področjih tedanje avstro-ogrske monarhije, poleg tega pa so takrat mnogo izvažali na področje Bolgarije, Turčije in držav v Sredozemlju.

Prva svetovna vojna je nenadno prekinila že dvajset let trajajočo tradicijo izvoza, vendar je izvozna dejavnost ponovno oživila že v prvih letih po končani prvi svetovni vojni.

V dobi med obema vojnima je dosegel izvoz vrhunec l. 1937. Takrat so izvozili 517 ton emajlirane posode na tuja tržišča. Skupaj je bilo izvoženih 537 ton, razlika med količino emajlirane posode in drugih izdelkov je v glavnem pri izvozu brušene, pocinkane in pokositrane posode.

Takratni izvoz je zajemal tržišča držav v Sredozemlju, Grčije, Francije, Sudana, Arabije in Južne Afrike.

V času druge svetovne vojne je izvoz na tuja tržišča povsem zamrl, ker so okupatorske oblasti preusmerile že itak skromno proizvodnjo na razna vojaška opravila. Le omejene količine emajlirane posode je tovarna lahko dobavljala porušnim predelom v Avstriji in Nemčiji.

Po osvoboditvi so delavci tovarne z velikim elanom odpravili posledice okupacije ter v izredno kratkem roku prešli na proizvodnjo vseh vrst posode, radiatorjev, sanitarnih izdelkov, kotlov za centralno kurjavo in raznih drugih artiklov za široko potrošnjo.

Po nalogu državnih direktivnih organov je začela tovarna leta 1947 spet izvažati na tuja tržišča emajlirano posodo, pri čemer pa je morala premagovati velike težave zaradi pomanjkanja kvalitetnih surovin, redkih pomorskih zvez, še neizgrajenih meddržavnih blagovnih in plačilnih sporazumov, itd. Začetek ponovnega izvoza sicer sovpadal z velikanskimi potrebami prekomorskih tržišč, ki so bila v totalitarni drugi svetovni vojni prav tako odrezana od industrijsko razvitih držav, katerih industrija je bila preusmerjena v vojne namene.

Tako je leta 1947 tovarna izvozila za 192 ton izdelkov, večidel emajlirano posodo in iztržila 1.5 emajlirano posodo in iztržila 1.500 dolarjev za tono, v glavnem zaradi splošnega pomanjkanja teh izdelkov.

Od leta 1947 je tovarna iz leta v leto povečevala izvoz in leta 1954 je začela poleg emajlirane posode izvažati tudi pocinkano posodo, prvič po končani drugi svetovni vojni. To leto je bilo prvič v zgodovini podjetja izvoženih več kot 1000 ton izdelkov, od teh pa kar 330 ton samo v Turčijo. Velike količine so pobrala tržišča v Paragvaju, Egiptu in Maroku. Žal so ta tržišča v poznejših letih odpadla, zaradi izgradnje novih emajlirnic v teh deželah.

Geografska usmerjenost izvoza je bila takrat še vedno na dežele Sredozemlja, Srednjega Vzhoda ter delno Zahodne Afrike in Venezuele, kamor je podjetje dobavljalo svoje izdelke prek zahodnoevropskih reexporterjev.

V zadnjih letih prejšnjega desetletja je prišlo v svetovnem izvozu emajlirane posode do splošne stagnacije in nato do upadanja svetovne trgovine. Svetovna proizvodnja emajlirane posode je zrasla močno prek tedaj že kritičnih potencialnih potreb. V vrsti nezadostno razvitih prekomorskih držav je

prišlo do ustanavljanja lastnih emajlirnic, ki so zapirala vrata uvozu (Egipt, Maroko, Turčija, Sudan, Argentina, Čile, Peru, Pakistan, Indonezija, Gana, Nigerija itd.). Japonska, zlasti še Hongkong, pozneje pa še kontinentalna Kitajska, so v kratkem času zgradile ogromne zmogljivosti ter ob neverjetno nizkih proizvodnih stroških in skromni opremljenosti preplavile z nizkimi cenami še preostala prekomorska tržišča. Zahodnoevropska industrija emajlirane posode je skupno s tovrstno industrijo ZDA kapitulirala v svetovni trgovini pred dunpinskih cenami navedenih držav na Daljnem vzhodu ter hitro razvijajočo se emajlno industrijo v nekaterih socialističnih državah (ČSSR, Poljska, DDR, Madžarska), ki so bile v pretežni meri prisiljene svojo emajlirano posodo prodajati v izvoz po političnih cenah.

Takšen splošno nezadovoljiv položaj v svetovni trgovini emajlirane posode je narekoval podjetju, da se je hitro preusmerilo na nova geografska področja, da bi tako nadoknadilo izgubljeni izvoz v države, kjer se je razvivala nacionalna industrija. Z velikimi naporji je podjetje uspelo v teku naslednjih let prodreti na obširna tržišča Srednje in Južne Amerike (Kostarika, San Salvador, Ekvador, Trinidad, Barbados in številna otočja Zahodne Indije). Za tem si je podjetje odprlo direktno izvoz v novo osvobojene države Afrike (Gana, Nigerija, Gvineja, Slo-

nokoščena obala, Kamerun, Kenija, Uganda itd.), povečal pa se je tudi izvoz v bogate dežele Srednjega Vzhoda (Saudska Arabija, Kuweit, Katar ter sosednji emirati).

Leta 1963 je podjetje izvozilo 1704 ton izdelkov v vrednosti 961.500 dolarjev. Od navedene skupne količine je odpadlo kar 564 ton na izvoz pocinkane posode, s katero si je podjetje odprlo tržišče v Zahodni Nemčiji.

V primerjavi z letom 1953 se je izvoz v letu 1963 povečal za 80 % po količini. V letu 1953 je podjetje izvažalo v dvajset držav, leta 1963 pa že v petdeset držav vseh kontinentov, vključno ZDA, Kanado in Novo Zelandijo.

V zadnjem desetletju je podjetje prodrlo s svojimi izdelki tudi v države evropske gospodarske skupnosti pa tudi v vzhodne socialistične države. Tu ne gre le za izvoz emajlirane posode, temveč številnih drugih izdelkov, ki jih podjetje proizvaja za široko rabo. Sem sodijo raznovrstne ogrevalne naprave na trda in tekoča goriva, raznovrstni sanitarni izdelki in vse vrste posode.

Ob tako bogati preteklosti na področju izvoza ni dvoma, da se bo Iskra – EMO v okviru ZP še bolj afirmiralo s svojimi kvalitetnimi izdelki na svetovnem tržišču.

E. Ječič

ISKRA-TOZD-TOVARNA ELEKTRONSKIH INSTRUMENTOV, HORJUL

SOLIDEN PROIZVODNI REZULTAT

Število zaposlenih se v naši tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu že nekaj let praktično ni spremenilo, saj se suče ves ta čas okrog 300. Bolj se spreminjajo, oz. iz leta v leto povečujejo proizvodni dosežki tega delovnega kolektiva, narašča pa tudi njegova produktivnost. V preteklem poslovnem letu načrtovanega obsega proizvodnje sicer niso uspeli izpolniti v celoti, pač pa so ga izpolnili le s 84 %, kar pa je kljub temu soliden poslovni rezultat, saj lanska realizacija proizvodnje v višini 32,35 milijonov dinarjev predstavlja za 17 % več, kot so znašale načrtovane obveznosti tovarne v letu 1972. Pri tem naj omenimo še to, da so lani prvič uspeli doseči 108.000 dinarjev realizacije na enega zaposlenega, kar je vsekakor zelo razveseljiv in obetaven podatek.

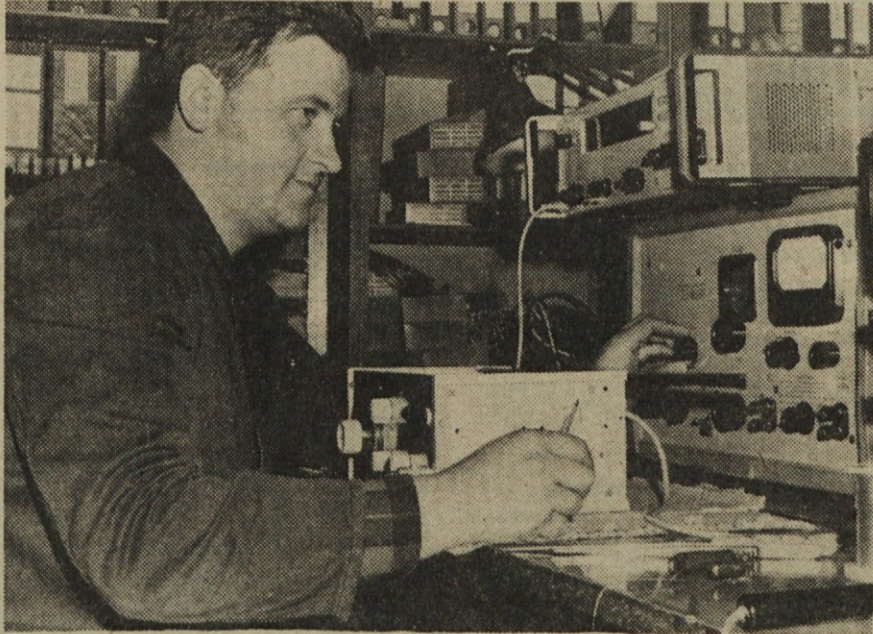
Temu, da lani niso dosegli še boljšega proizvodnega rezultata, so krive določene težave, ki so vse leto spremljale realizacijo načrta. Pri tem ne bo odveč ugotovitev, da je bil lanski proizvodni načrt „Elektronike“ za 31 % večji od realizacije v poslovnem letu 1972.

Že sam tolikšen porast proizvodnje nasproti l. 1972 je predstavljal za tovarno določen problem, le-temu pa so se pridružili še drugi. Eden izmed njih je bil v tem, da nekatere razvojne naloge niso bile pravočasno zaključene,

da bi lahko s proizvodnjo teh izdelkov lahko začeli še v letu 1973. Nadaljnji udarec doseganju proizvodnega načrta je bil preklic dokajšnjega izvoznega posla, zaradi česar tudi izvoznega načrta lani ni uspela v celoti izpolniti. Z dodatnimi naročili po pogodbi, bi sicer izpad v proizvodnji, oz. izpolnjevanju načrta, lahko nadomestili, vendar to ni uspelo, ker se je podpis ustrezne pogodbe zavlekel do novembra (od avgusta) do konca leta pa potem ni bilo mogoče storiti kaj prida, da bi zvišali odstotek proizvodne realizacije. In končno še beseda o že kroničnem problemu tovarne – pomanjkanju obratnih sredstev, zaradi česar je poslovanje spremljala pogosta blokada ziro računa. Problem obratnih sredstev bo kritičen tudi letos, ko naj bi tovarna po gospodarskem načrtu (po planskih cenah) dosegla vrednost proizvodnje 41,77 milijonov dinarjev. Takšen načrt je oprt na tržne zahteve, saj ga v celoti pokrivajo konkretna naročila.

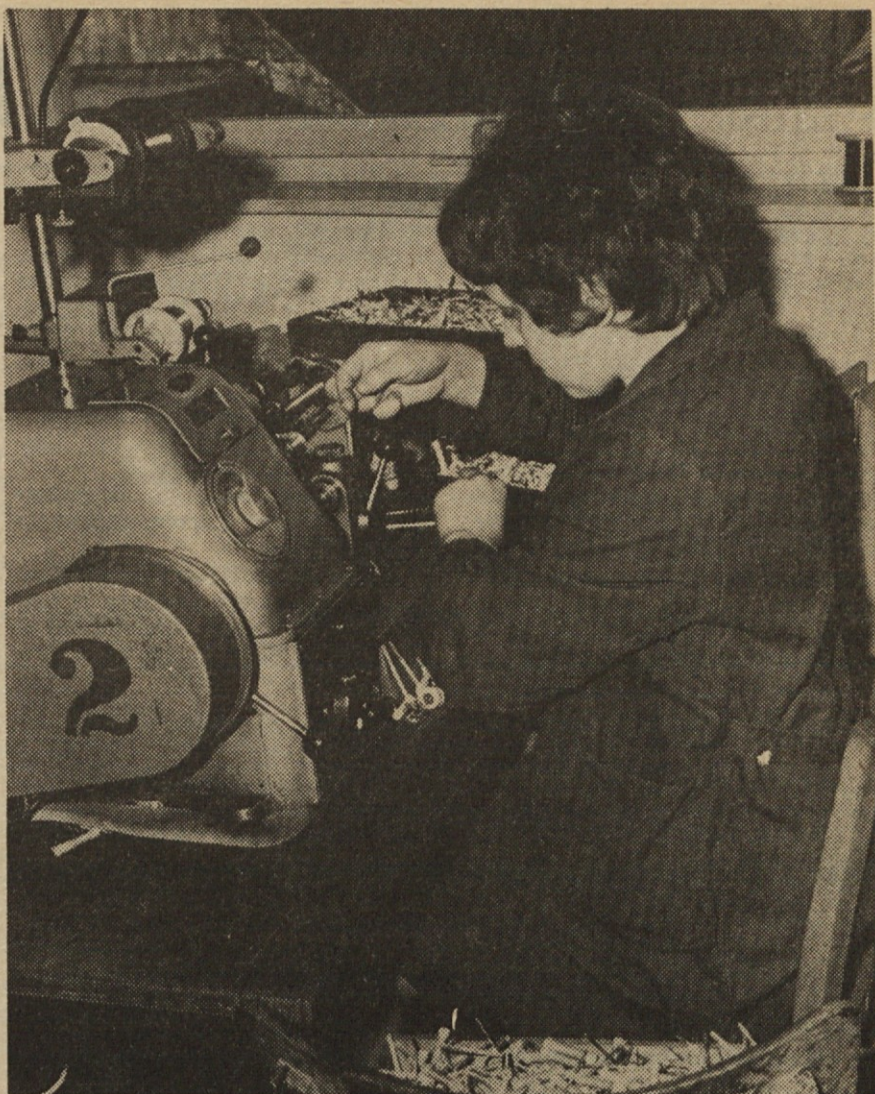
Tovarna tudi v letošnjem poslovnem letu ostaja pri standardnem proizvodnem programu, največji premik pa se kaže pri sprejemno-oddajnih postajah. Medtem ko je bilo lani naročenih za skupno 17 milijonov dinarjev, je letošnje naročilo poskočilo že na 29 milijonov dinarjev.

V tovarni „Elektronika“ so v de-

Slavko Nagode – tehnolog, to pot kontrolira enega izmed izdelkov

cembu sprejeli nov statut tovarne, izvajajo pa tudi konstituiranje po novih ustavnih določilih. Razpisane so za 30. januar volitve v nove samoupravne organe. V tovarni je zdaj osem delovnih skupin, ki so hkrati tudi volilne enote za volitev delegatov v delavski svet tovarne. Le-ta bo po novem štel 19 članov, delegatov iz delovnih skupin. Izvolili pa bodo tudi odbor za medsebojna razmerja, odbor za delavsko nadzorstvo in odbor za družbeni standard.

Julka Hribernik dela na navijalnem stroju za žične upore

MLADINSKI AKTIV

Novice na valu Blejska Dobrava

Žalostno je to, da v svoji sredini nimamo niti enega mladince, pa čeprav samo za „vzorec“ – pravijo dekleta, članice ZM v Iskrinem obratu na Blejski Dobravi.

Mladi v našem obratu čutimo, da bi se končno lahko malo izpovedali. To je sicer precej nevhvaležna tema, vendar naj se zgodi, saj papir dosti prenese.

Vsekakor bo to pisanje izzvenelo čisto gorenjsko. Pa pomislite: izmed 420 delavcev se je našlo kar 70 mladink, ki so vstopile v Zvezo mladine. Žalostno je le to, da v svoji sredini nimamo niti enega mladince, pa čeprav samo za „vzorec“. Sicer v našem obratu že tako ni veliko predstavnikov moškega spola, vendar smo upale, da bomo našle vsaj enega, ki bi se bil pripravljen „žrtvovati“. Gorenjke smo res malce zahtevne, toda prepričane smo, da bi bil po pretečeni mandatni dobi, še vedno živ. Na splošno vzeto smo kar „zagnan“ mladinski aktiv, čeprav vsi mislijo, da to niso ženski posli. Uspele smo celo izpeljati nekaj akcij. Moramo pa povedati, da je naša anketa pokazala, da odnosi niso najbolj urejeni. Vendar so možnosti, da se situacija bistveno izboljša. Seveda pa obstoja velik problem, to pa smo, na žalost, prav me ženske. Edini, ki lahko z nami „Vozi“ je šef, ki je duša, pa tudi glava obrata. Bojimo se le, da bo tudi njemu dovolj naših težav in problemov in nam bo obrnil hrbet.

Kaj naj mladinski aktiv sploh dela,

da bo lahko obstojal in da ga bodo drugi resno jemali? Sicer imamo vse možnosti za gojitev kaktusov in drugega cvetja. Vsekakor pa je naš aktiv po treh letih uspel prvič izpeljati predavanje, pa čeprav iz ginekologije. Spet jasen dokaz, da smo same ženske. Zato pa se lahko pohvalimo, da je bil to zadetek v črno. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano in seveda tudi zanimivo. Želimo si, da bi pripravili še več takih predavanj. Je že tako, ginekologija je lahko tudi za ženske zelo zanimiva. Smo pač še zelo mlade in o teh rečeh zelo „slabo podkovane“.

Tako! Na Blejski Dobravi se nekaj dogaja. V tem času se je zgodilo dovolj tudi za vse tiste, ki nas gledajo zviška in, ki so prepričani, da mladina ne igra nikakršne vloge v družbeno političnem življenju. Dovolj tudi za vse tiste, ki sploh ne vedo, komu naj bi pripadali in so njihova glavna tema pogovori za oglom o vseh tekočih dogodkih. Prepričane smo, da bomo v bodoče še bolj aktivne.

Poskušale se bomo „vriniti“ prav povsod, kamor se bo le dalo. Rade pa bi obdržale tudi zaupanje, ki nam ga izkazujejo samo nekateri. Zavedamo pa se tudi odgovornosti in nalog, ki nas čakajo pri delu v mladinskem aktivu.

TREBA JE ZAGOTOVITI ZADOVOLJIVE MATERIALNE POGOJE ŠTUDIJA

S tem zapisom želimo spodbuditi vse zainteresirane in posebej naše študente, ki so imeli ob sprejemanju Iskrinega pravilnika o štipendijah, take in drugačne pomisleke, kritične pripombe in dopolnila. Predlagamo, da se v okviru kluba štipendistov organizira razprava, ki naj bi ji prisostvovali tako štipendisti kot tudi predstavniki zveze študentov in odgovorni tovariši iz Iskre. Iskra je s svojim pravilnikom naletela na določeno negodovanje štipendistov predvsem iz Elektrofakultete, zato (upam, da vsi) želimo, da bi bil novi čimboljši, ki bi bil sprejemljiv tako od štipenditorja kot od štipendistov.

Kolikor mi je poznano želijo sestavljenci novega „družbenega dogovora o štipendijah v SRS“:

1. upoštevati ustavne spremembe in
2. skupščinsko resolucijo o kadrovski politiki

Posebna skupina RIS (republiška izobraževalna skupnost) je pripravila predlog besedila družbenega dogovora, po katerem naj bi vse TOZD na področju neke občine odvajale v poseben štipendijski sklad sredstva v višini

0,5 % od bruto OD. Zbrana sredstva bi uporabljali za štipendiranje vseh tistih, ki zaradi socialnih razmer ne bi zmogli sredstev za šolanje. Nadalje je predvideno tudi solidarnostno združevanje sredstev na ravni SRS.

„Predlog“ predvideva tudi štipendije, ki naj bi jih v prihodnje (tako kot dosedaj) podeljevale posamezne delovne organizacije (t.i. kadrovske štipendije). V določenih primerih in pod določenimi pogoji bi nekdo lahko dobil obe štipendiji. Na višino štipendij bi v prvi vrsti vplival gmotni položaj štipendista, oddaljenost od kraja študija, študijska usmerjenost itd.

Predvidene so tudi sankcije, če kdo ne bi izpolnjeval določil dogovora.

Podpisniki želijo z novim „dogovorom“ zagotoviti ugodne možnosti za študij vsem tistim nadarjenim mladim ljudem, ki bi jim bilo šolanje zaradi gmotnih razmer sicer onemogočeno.

I. S.

ISKRA

Številka 3 – 26. januar 1974

3

ŠTIPENDISTOM ZP ISKRA!

Referat za štipendije ZP ISKRA Kranj obvešča štipendiste, da smo z januarjem 1974 prešli na poštna nakazila štipendij.

Zaradi velikega števila štipendistov se bodo v prvih mesecih pojavile napake. Prosimo vas, da nam oprostite ter vse spremembe takoj javite na naslov: ZP ISKRA Kranj, Referat za štipendije, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1.

V pogojih svetovne tržne ponudbe velja pravilo, da je določena raven kakovosti ponudnega izdelka predpogoj, da se kupec zanj sploh pozanima in meni o njegovi ceni. Kakovost izdelka s ceno sicer lahko nekoliko varira, vendar je to mogoče le v nekih razumnih in praktično sprejemljivih mejah. Med drugim je prišlo v navado, da predstavlja znak firme že pojem kakovosti njenih izdelkov, seveda ne samo od sebe, temveč prek praktičnih izkušenj uporabnika. Velike in znane industrijske firme zato posebej pazijo, da tega pojma ne omadežujejo s slabim izdelkom. Pri tem lahko tudi opazimo, da njihove izdelke prodajajo po višjih cenah in tedaj pravimo, da z izdelkom „prodajajo tudi ime“.

Ker se naše podjetje vse bolj povezuje z zunanjim trgom in se pogoj izvozne prodaje vse pogostejše pojavljajo, ne more in ne sme biti vseeno, s kakšno kakovostjo se pojavlja na trgu kateri koli izdelek, ki nosi znak Iskra.

Ne moremo trditi, da je Iskra z dosedanjim izvozno prakso že dosegla renome, ko pomeni ime firme že tudi raven kakovosti, lahko pa se zavedamo, da bo to potrebno pri povečanju izvoznih količin, ki jih za naslednjih pet let predvideva naš načrt. Tuje firme to dosega z discipliniranim izvajanjem internih tehničnih predpisov, z vključenim delovanjem vseh faktorjev pri procesu izdelka ter s primerno organizirano službo kakovosti. Mislim, da je pred iste naloge postavljena vsa industrija in tako tudi naše podjetje. Kako to doseči pa je pri naših organizacijskih pogojih posebno in ne preveč enostavno vprašanje.

Namen tega članka je – analizirati predloženo vprašanje. Analiza naj bi dala napotek, kako v okviru celotnega združenega podjetja vskladiti akcije in skrb za zagotavljanje potrebne ravni kakovosti vseh izdelkov. Da bi članek res dosegel ta namen, začnjam z ugotovitvami v pogledu funkcionalne strukture podjetja in njegovih organizacij, ki pod novimi pogoji ustavnih določil, v okviru sestavljene organizacije dobivajo tudi novo delovno vsebino. Članek naj torej vzpodbudi bralca k razmišljanju o problematiki ter omogoči skupen razmislek o čim bolj skladnih organizacijskih oblikah službe kakovosti v naših proizvodnih in ostalih TOZD.

Priče smo velikim spremembam vsebine operativnega delovanja našega gospodarstva. Te so posebno vidne v primerih podjetij, ki jim velikost in značaj dela narekujejo delitev preraznolike organizacijske tvorbe na več enostavnejših in čistejših zaključenih enot, to je, na več temeljnih organizacij združenega dela. Po določilih naše ustave je osnovna samoupravna enota temeljna organizacija združenega dela – TOZD, ki so ji priznane vse pravice odločanja in je registrirana kot samostojna pravna oseba. Od njene odločitve je odvisno, ali si bo vse za poslovanje potrebne funkcije obdržala sama in si temu ustrezno organizirala potrebne službe, kot n.p.r.: razvoj, komercialno, plan, računovodstvo, itd., ali pa bo nekaj te poverila kakim drugim organizacijam, n.p.r.: specializirani službi, ki to opravlja za večjo skupino TOZD in so jo s tem namenom te tudi ustanovile. Od njene odločitve je torej odvisno, ali bo ostala docela samostojno podjetje, ali pa bo sklenila samoupravni sporazum s sorodnimi TOZD ter tako soustanovila organizacijo združenega dela – OZD, ki bo sestavljena iz več TOZD. Nadalje je odvisno od zrelosti presoje vsake izmed ustanoviteljev, katere od njim nepogrešljivo potrebnih funkcij bodo združevale, katere obdržale same, pa naj bodo to tehnične, administrativne, ali finančne, tja do samostojnega ali skupnega žiro računa.

V Kranju je bil 26. decembra preteklega leta podpisan Iskrin samoupravni sporazum. Podpisalo ga je 55 TOZD. Teh 55 TOZD s svojimi organizacijami združenega dela predstavlja Združeno podjetje Iskra, kot sestavljeno organizacijo združenega dela.

Samoupravni sporazum predvideva tri delovno-organizacijske ravni:

1. osnovno raven – TOZD

2. raven industrije – panoge – OZD

3. raven ZP – sestavljene organizacije.

Vsaka izmed TOZD ima pravico odločanja, oz. soodločanja, kot predvidevajo ustavna določila, n.p.r.: o združevanju v sestavljene organizacije o ustanavljanju skupnih služb o ustanavljanju novih temeljnih organizacij o poverjanju določenih dejavnosti svojim in drugim skupnim službam in o drugih akcijah.

TOZD se združujejo v OZD (industrije-panoge) zaradi hitrejšega in bolj vsklajenega doseganja skupnih ciljev in rezultatov. Med Iskrino množico TOZD, ki se v splošnem med seboj razlikujejo, se sklepajo sporazumi po kriterijih določenih skupnih interesov. Taki kriteriji so: sorodna tehnika in program, ista tehnologija, isti kupci, lokacija, itd. Taki in podobni omogočajo ustanavljanje skupnih služb, združevanje določenih dejavnosti in njihovo specializacijo, kompletiranje programa in skupen nastop na trgu, združevanje sredstev in na splošno boljše ekonomika poslovanja. Nekatere TOZD v Iskri so svoje OZD že formirale, nekatere o tem še razmišljajo in tehtajo pričakovane ugodnosti. Že iz dosedanje prakse pa lahko sklepamo, da ima formiranje OZD svoje ekonomsko tezo, saj med TOZD, ki so vključene vanjo, srečamo množico takih, ki predstavljajo skupne službe za vse ostale, n.p.r.:

Koordinacijska področja

Družbeni standard

Preskrba sredstev za delo

Elektronski računski center, itd.

Vsaka izmed vključenih TOZD si vseh podobnih služb ne bi mogla privoščiti, če pa bi si jih omislila sama zase, bi njihovi stroški verjetno presegle njene finančne zmožnosti.

Iz podobnih razlogov so formirane na ravni OZD kot organizacije skupnega pomena za vse TOZD v okviru ZP organizacije:

Iskra Commerce

Iskra – Raziskovalni institut

Iskra – Center za avtomatsko obdelavo podatkov

Iskra – Banka

Vse te imajo, ne glede na svoj pravni status, enotno nalogo, t.j. opravljati svojo specializirano dejavnost za vse tiste organizacije v združenem podjetju, ki imajo interes naročiti opravilo takih uslug pri specializiranih organizacijah skupnega pomena.

Med organizacije skupnega pomena štejemo tudi Skupne službe ZP, ki sicer niso samostojna delovna organizacija, pač pa predstavljajo operativno-administrativni aparat združenega podjetja kot sestavljene organizacije.

Med skupnimi službami so: področje za program in razvoj področje za kakovost in zanesljivost izdelkov področje za ekonomiko in finance področje za organizacijo področje za kadrovske zadeve področje za stike z javnostjo in usmerjanje propagande sekretariat (splošne in pravne zadeve ZP) rekreacijska in gostinska dejavnost.

Kakor govorijo sami naslovi skupnih služb ZP, so te prav tako specializirane službe. Njihova naloga pa je: intenzivno zasledovanje razvoja izven okvira ZP Iskra na ustreznih področjih, razvoja družbe, ekonomike, tehnike, itd. načrtovanje jutrišnje in bodoče pozicije ZP Iskra doma in v svetu; koordinacija z OZD in med njimi na ustreznih področjih, za dosegajo zamišljene in načrtovane pozicije ZP Iskra in njenih organizacij zasledovanje poslovnih rezultatov ZP Iskra tržnih, tehničnih, po kakovosti, ekonomskih, itd. v primerjavi z načrtovanimi cilji in z razvojem izven okvira Iskre, t.j. doma in v svetu.

Torej planske in koordinativne funkcije, ki služijo predvsem zahtevi, postavljeni združenemu podjetju s strani Iskrinih OZD in TOZD, to je:

vsem organizacijam, vključenim v ZP Iskra ter ZP kot celoti, predvideti in pripraviti tako perspektivo in take pogoje delovanja, da bi lahko realizirale te cilje z maksimalnim ekonomskim in komercialnim uspehom, kot vodilna industrijska sila na svojem področju v državi in kot enakovreden in uspešen tekmovalac v mednarodni tržni areni.

Kakor je bilo že v uvodu omenjeno, naj bi bil cilj Iskrinih organizacij doseči v pogledu kakovosti izdelkov raven, ki bi dajala kupcu vtis solidnosti in monolitnosti firme ter občutek sigurnosti dobav, če se za daljšo dobo in odločilne količine naveže na naše podjetje. Če pri tem računamo, da vsaka izmed naših 55 TOZD živi svoje življenje in odloča o vprašanih proizvodnje, dobav, kakovosti, itd. po svoji uvidevnosti, imamo ves problem na dlani, torej: kako usmeriti in pripeljati vseh 55 hotenj k istemu cilju?

Osnovna napotila glede zagotavljanja kakovosti izdelkov in dolžnosti posameznih dejavnikov v procesu izdelka podaja v l. 1973 sprejeti Temeljni pravilnik o kakovosti in zanesljivosti. Medtem ko ta naštevava vse akcije, pa ne upošteva organizacijske strukture podjetja in združevanja raznih dejavnosti po sporazumu med TOZD, kakor to zahteva operativna funkcija in ekonomičnost poslovanja in, ne nazadnje tudi enotnost ravni kakovosti izdelkov. To tudi v celoti ni naloga temeljnega pravilnika, temveč naloga organizacijskih aktov, ki jih izdajajo za svoje poslovanje posamezne organizacije. Zato se na tem mestu ne bi spuščali v razglabljanje o morebitnih spremembah, ki jih bo moral utrpjeti temeljni pravilnik glede na nove pogoje, temveč v razglabljanje o vsebini sporazumov in z njim anketiranih organizacijskih aktov med TOZD med seboj in med OZD ter TOZD in združenim podjetjem kot sestavljeno organizacijo. Ti organizacijski akti naj bi prikazovali delitev vseh dolžnosti v zvezi s kakovostjo na tiste, ki jih TOZD združujejo zase in na tiste, ki jih poverjajo OZD ter na tiste, ki naj jih opravljajo skupne službe ZP.

Takoj je treba opozoriti na zamotnost take delitve. Spomnimo se samo na nekatere člene Temelnega pravilnika in njegovega odziva na kakovost izdelka, katerega nastanek in praktična uporaba na terenu je rezultat omenjenega poteka izdelka

Organizacijska oblika ZP pa takšen potek na dveh mestih močno prekinja. Prva prekinitev nastaja pri prehodu izdelka iz rok razvijalca v roke proizvajalca (Raziskovalni institut in TOZD), druga pa pri prehodu iz rok proizvajalca v roke prodajalca (TOZD in Iskra Commerce). Pri tem pojavu se pokažeta dva sistema: sistem specializiranih enot razvoj –

proizvodnja – prodaja in sistem kontinuitete poteka izdelka; oba imata močne razloge svojega obstoja, čeprav se njuni interesi ne ujemajo.

Sistem specializiranih enot je v naši organizaciji močno zastopan, medtem ko je kontinuiteta izdelka odvisna individualno od organizacije vsake TOZD, od njenega pristopa k temu vprašanju, to je od načina povezave, s katero premošča omenjene prekinitev. V tem smislu se nekatere TOZD pojavljajo z močno plansko-operativno službo, ki s podrobno izdelanimi terminskimi programi materialno pogodbeno vežejo kooperanta v specializirani OZD. Treba je omeniti, da so pri tem na boljšem tiste TOZD, ki so vključene v dobro vpeljeno organizacijo v okviru OZD, ki si glede na svojo velikost in materialne možnosti lahko omislijo močno plansko dejavnost.

Preidimo zdaj na vprašanje organizacije službe kvalitete! Ta dejavnost planske službe in pogodbeno določila v okviru možnosti rešujejo terminski potek izdelka, ki ob prekinutvah lahko postane problematična postavka v rednem procesu. V tem smislu še bolj kočljivo pa je na točkah prekinitev vprašanje kakovosti izdelka, ker nastopajo v ciklusu poteka izdelka celo tri prekinitvene točke. Črta razvoj – proizvodnja – prodaja namreč ni več ravna, temveč funkcionalno zaključen krog: razvoj – proizvodnja – prodaja – razvoj itd., pri čemer moramo pod naslovom „prodaja“ razumeti še spremljanje izdelka v eksploataciji, zbiranje podatkov o njegovem delovnem rezultatu na terenu, študij teh podatkov in oblikovanje morebitnih novih zahtev ali predlogov v pogledu kakovosti izdelka, ki jih potem razvoj uporabi pri obnovi izdelka, ali pri konstrukciji novega. Pri tretjem prehodu (prodaja – razvoj) je torej krog funkcijsko zaključen. Proces se nato ponavlja, vendar na kvalitetno za neko stopnjo višji ravni, saj so pri tem uporabljene ugotovitve iz prejšnjega kroga. Pravimo, da krivulja procesa dobi obliko vijaje vzmeti. Služba za kakovost pa, ki spremlja izdelek na celtni njegovi poti, opravlja svoje delo po sistemu integralnega zagotavljanja kakovosti (IZK).

V današnjem industrijskem svetu je to sistem, ki ga izvajajo industrije velikih koncernov z uspehom. Ta sistem izdelkov je bil osnova tudi za izdelavo našega temeljnega pravilnika o kvaliteti in zanesljivosti, ki ga je 26. aprila 1973 sprejel DS ZP, kot osnovo

za naše nadaljnje delo na tem področju.

Po vsem, kar je bilo o sistemu IZK doslej rečeno, je razvidno, da ta potrebuje izrazito kontinuiteto poteka izdelka. Ta se sama od sebe ne bo pojavljala, ustvarjati jo bodo morali vsi subjektivni faktorji, ki se pojavljajo na tej poti; naloga, da ima to dejstvo stalno pred očmi pa je poverjena službi za kakovost izdelka. Ta služba v sistemu IZK ni več samo „kontrola“ v prejšnjem smislu, temveč služba, ki spremlja kakovost izdelka prek vseh faz njegovega nastajanja.

Naloga je zelo kompleksna in strokovno zahtevna in se je nekatere naše TOZD še niso docela zavedle. K temu naj bi pomagal tudi temeljni pravilnik, ki ga bo treba slej ko prej v celoti izvajati, bolje pa prej, da nas čas ne bo prehitel...

Zahtevnost naloge se kaže tudi v kadru, ki je za to delo potreben. Pri tej ugotovitvi stojimo spet pred problemom, da si manjše enote ne morejo vedno omisliti vseh služb, ki bi bile sicer nujno potrebne. Spet bodo na boljšem tiste TOZD, ki bodo, vključene v OZD, imele možnost poslužiti se sposobne tehnične službe kakovosti, ki pritiče taki organizaciji.

Služba za kakovost v OZD ima poleg strokovnega povezovanja posameznih TOZD med seboj in TOZD z marketingom, Razvojnim institutom ter prodajnimi službami, še druge naloge. Izvajati mora določene strokovne instrukcije, organizirati izobraževanje kontrolnega kadra za TOZD, kar predstavlja združevanje istih dejavnosti, ki bi jih sicer opravljala vsaka od TOZD sama, vendar z večjimi stroški. Dalje, ugotavlja in analizira stanja kakovosti izdelkov in izvaja morebitne intervencije v TOZD, kar predstavlja delovanje v smislu postavljene naloge – dvig kakovosti izdelkov na enotno Iskrino raven, to je zahteve, ki smo jo zabeležili že na začetku članka, in, ki je jasno formilirana tudi v našem Temelnjem pravilniku za kvaliteto in ima mesto tudi v samoupravnem sporazumu.

V prihodnji številki „Iskre“ bo sledilo nadaljevanje tega članka.

V nadaljevanju bo predložen način razmejitev dejavnosti za dvig kakovosti med tri organizacijske ravni, t.j. TOZD, OZD in ZP tako, da bi v celoti zadostili funkcionalnim potrebam te službe in sodobnim oblikam samoupravnega razvoja.

(Dalje prihodnjič)

ISKRA-TOZD-TOVARNA ORODIJ, LJUBLJANA

KLJUB VRSTI TEŽAV ZA 23% VEČ KOT V LETU 1972

ZA KONEC LETA KONSTITUIRANJE NOVI SAMOUPRAVNI ORGANIZIRANI PO NAČELIH NOVE USTAVE

O naši tovarni orodij na Stegnah že nekaj časa nismo ničesar zapisali. To pa seveda ne pomeni, da se v obdobju našega molka v tem delovnem kolektivu ni zgodilo nič novega. Nasprotno – prav v zadnjih mesecih preteklega leta so s svojo prizadevnostjo izpolnili dober del svojih lanskih proizvodnih obveznosti, kljub vrsti težav, ki so jim onemogočale še boljše delovne rezultate. Pred koncem leta pa so vzporedno opravili tudi pomembne naloge v pogledu samoupravnega organiziranja po načelih nove ustave in tako v določenem roku opravili v celoti to svojo obveznost.

Prav je, da v današnjem sestavku kaj več povemo o tej samoupravni organiziranosti, vsaj v grobih obrisih pa hkrati tudi o lanskih proizvodnih rezultatih, pa čeprav bo čez čas sledilo obsežnejše in podrobnejše poročilo o tem, kako je naša tovarna orodij poslovala v minulem poslovnem obdobju. Morda je celo bolje, če najprej spregovorimo o nekaterih številkah in odstotkih, ki nam bodo prikazali, kako je delovni kolektiv lani premagal vse težave, ki so spremljale proizvodnjo in kako so se odrezali pri izpolnjevanju lanskega proizvodnega načrta tovarne.

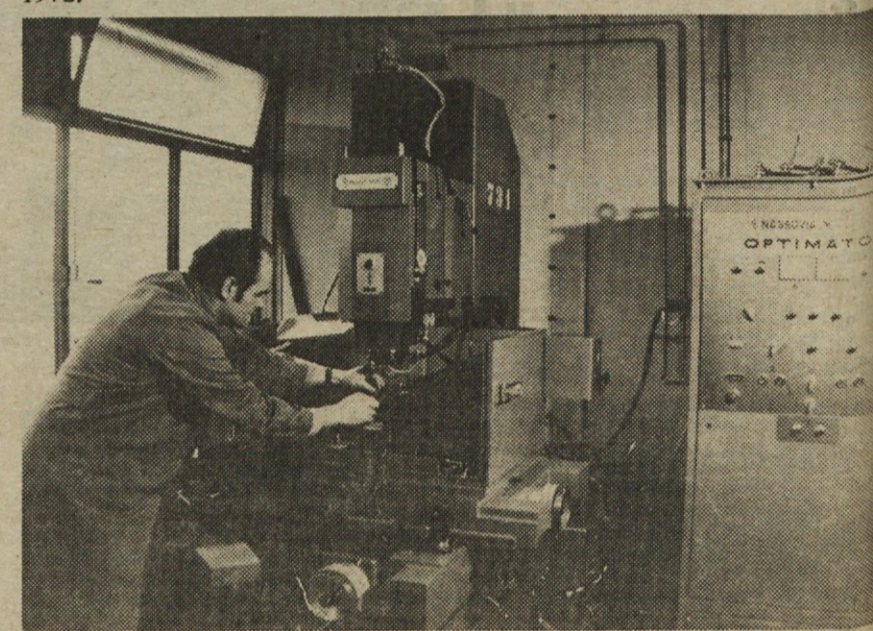
Medtem ko je tovarna orodij imela v l. 1972 proizvodni načrt v vrednosti 11,26 milijonov dinarjev, oz. je dosegla realizacijo v višini 10,90 milijonov dinarjev, je lanski proiz-

vodni načrt znašal 14,60 milijonov dinarjev. Do konca leta so uspeli izpolniti 93 % letnega načrta s tem, da so dosegli proizvodno realizacijo v višini 13,40 milijonov dinarjev. Za letnim proizvodnim načrtom so torej zaostali za 7 %, vendar pa so pri tem kljub vsem subjektivnim, zlasti pa objektivnim težavam, lani za 23 % presegle proizvodno realizacijo iz leta 1972.

Takšen rezultat pri izpolnjevanju proizvodnega načrta v preteklem letu je vsekakor razveseljujoč, čeprav se zaradi mnogih ovir ni v celoti izpolnilo pričakovanje delovnega kolektiva ob koncu prvega polletja, ko je še kazalo, da do konca leta izpolnjevanjem letnega načrta ne bodo imeli posebnih težav.

Ena izmed največjih ovir za še boljše izpolnjevanje načrta je bila elektrika. Omejitve in nekajkratni

(nadaljevanje na 5. strani)

Pomembno pridobitev, po dolgotrajnih prizadevanjih pridobljeno, pomeni za tovarno orodij novi erozijski stroj, ki ga na sliki pravkar pripravlja za delo mojster Andrej Artelj.

TOZD „ELA“ - NOVO MESTO NOVA ČLANICA ISKRE

V predzadnji lanskí številki „Iskre“ smo pisali o referendumih v tovarni usmerniških naprav in podjetju za izdelavo elektrospojnih elementov, elektrokonfekcije in električnih aparatov „ELA“ v Novem mestu, na katerih sta se oba delovna kolektiva soglasno izrekla za združitev. Ob tej priložnosti sta se obe delovni organizaciji s prvim januarjem letošnjega leta oblikovali hkrati v dve samostojni TOZD. Danes izrabljamo priložnost in našim bralcem na kratko predstavljamo kolektiv TOZD „ELA“ in njegovo delo.

Podjetje „ELA“ v Novem mestu je nastalo iz majhnega obrtnega podjetja, ki je l. 1964 odkupilo od tovarne Novoles bivšo tovarno igrač. Rast tega kolektiva je bila zelo hitra, zato so morali k obstoječim delovnim prostorom dograditi še 400 kv. metrov delovnih prostorov, vendar za tako naglo širjenje proizvodnje tudi skupnih 1.500 kv. metrov razpoložljivih delov-

nih prostorov ni bilo dovolj. Najeti so morali še nadaljnjih 600 kv. m prostora, a kljub temu so danes že spet tako otesnjeni, da to ogroža nadaljnjo rast proizvodnje, sicer na trgu zelo iskanih izdelkov.

Proizvodnja podjetja „ELA“ obsega štiri skupine izdelkov in sicer: elektrokonfekcije, k čemur sodijo kabelski seti za gospodinske stroje,

silikonski vodnik, avtomobilski priključki, nadalje spajkala in grelce, priključne vrvice in elektrospojne elemente.

Delovni kolektiv je od ustanovitve naprej neprestano rasel in v l. 1970 je poprečno že štel 159 zaposlenih. Njihovo število pa se je glede na naraščajoč obseg proizvodnje lani povzpelo že na prek 190, pri čemer odpade 66 % na delavce v neposredni proizvodnji. Pretežni del zaposlenih v proizvodnji je priučenih delavcev.

Začetna proizvodnja podjetja „ELA“ je bila proizvodnja spajkal, vendar pa so potrebe tržišča narekale tudi proizvodnjo elektrokonfekcije in elektrospojnih elementov. Po le-teh je bilo povpraševanje vedno večje, zato nič čudnega, če se je že l. 1972 dvignil delež teh izdelkov na 80 % celotne vrednosti proizvodnje. V večji meri se je razvila proizvodnja izdelkov elektrokonfekcije, v manjši pa proizvodnja elektrospojnih elementov, čeprav so slednji zelo iskani na tržišču, toda za tovrstno proizvodnjo bi bila potrebna precejšnja vlaganja. Za to pa podjetje samo ni ustvarilo dovolj lastnih sredstev, niti ni našlo pravega razumevanja za kreditiranje, sicer interesantne proizvodnje.

Kot že omenjeno, je v zadnjih dveh letih najbolj narasla proizvodnja elektrokonfekcije, medtem ko proizvodnja spajkal nekako zaostaja, predlanskim in lani pa je znova začela naraščati tudi proizvodnja priključnih vrvic, ki so jo predlanskim že skoraj ukinili.

V letih od 1970 do 1972 je podjetje „ELA“ v Novem mestu doseglo naslednjo vrednost proizvodnje 16,44 milijonov dinarjev v l. 1970, v letu 1971 že 23,05 in v l. 1972 23,14 milijonov dinarjev. Med tem ko je vrednost proizvodnje lani bila načrtovana v višini 32 milijonov dinarjev, naj bi se

Delavke pri delu na drobni elektrokonfekciji

v naslednjih letih nenehno dvigovala tako, da bi l. 1976 dosegla že vrednost 43, v l. 1978 pa celo že 66 milijonov dinarjev.

Vsa dosedanja leta poslovanja je podjetje „ELA“ imelo precejšnje težave zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Večino sredstev skupnega sklada je porabilo za nakup sedanjih poslovnih prostorov, za njihovo preureditev in potrebno opremo, vsekoli pa ni uspevalo pridobiti si dolgoročnih kreditov za obratna sredstva, katerih primanjkljaj dosega višino 4 milijone dinarjev.

V perspektivi nameravajo sedanje delovne prostore odprodati, iz teh sredstev in amortizacije pa vložiti 7 milijonov dinarjev za izgradnjo novih, ustrežnejših delovnih prostorov, kjer bodo lahko nadalje povečevali svojo proizvodnjo do predvidenega obsega v l. 1978.

Nadalje predvidevajo iz ostanka dohodka vsako leto izdvojiti po milijon dinarjev za povečanje obratnih sredstev, kar pa še kljub temu ne bo zadostovalo za tako povečani obseg proiz-

vodnje. Delovne prostore bodo s sedanjih 2.100 kv. metrov do l. 1978 razširili na 4.000 kv. metrov in v njih bo l. 1978, ko naj bi se vrednost proizvodnje podvojila, zaposlenih 75 % več delavcev.

Za današnji sestavek o novi organizaciji, ki se je združila z novomeško tovarno usmerniških naprav s 1. januarjem 1974, so nam služili nekateri podatki iz elaborata o proizvodno-tehnični in ekonomsko-finančni utemeljenosti združitve. To je bil pravzaprav izhod za silo, vsekoli pa s tem o novi članici Iskre še nismo rekli vsega, pač pa bomo v prihodnje redno zasledovali delo in rezultate tega delovnega kolektiva.

Delovnemu kolektivu TOZD „ELA“ v Novem mestu v veliki družini Iskre želimo, da bi v celoti dosegel cilje, zastavljene kot program njegovega dela po združitvi s tovarno usmerniških naprav v Novem letu. Veseli pa bomo tudi vsakršnega prispevka, ki bo iz tega kolektiva prišel v naš list, na široko odprt vsakomur, da v njem spregovori o svojem delu, naporih in doseženih rezultatih.

Marsikje v naših tovarnah in obratih je iz dneva v dan bolj tesno. Tudi v novomeški TOZD ELA kaže, da ni kaj prida bolje in prav v premajhnih delovnih prostorih je tudi ključ nadaljnje rasti proizvodnje. Na sliki: iz proizvodnje elektrokonfekcije.

Detajl iz proizvodnje priključnih vrvic

(nadaljevanje s 4. strani)

nenapovedani izpadi električnega toka so prav gotovo krivi za dobršen del neizpolnjenega proizvodnega načrta. Dodatno oviro pa so pomenile okvare na nekaterih strojih, še zlasti pa potem težave z nadomestnimi deli zanje. Da je bila stvar še bolj problematična — te okvare so se po večini dogajale na strojih, kjer je že tako ozko grlo v proizvodnji in tu praktično delajo brez vsakršne rezerve.

Upoštevač vse naštetu je pravzaprav še čudno, da zaostanek za letnim proizvodnim načrtom konec leta ni bil še večji.

In zdaj še nekaj besed o novem samoupravnem organiziranju tovarne orodij. Po načelih nove ustave so pred koncem lanskega decembra izvolili

novi samoupravni organi. Tako imajo razen delavskega sveta in poslovnega odbora še odbor za medsebojna razmerja, odbor delavske kontrole in odbor za ukrepanje zoper kršilce delovnih dolžnosti. Nadalje so izvolili ustrezne komisije delavskega sveta in odbora za medsebojna razmerja, razen le-teh pa tudi komisijo, katere naloga je razmisliti o najustrežnejši vključitvi tovarne orodij v branžno organizacijo.

Do konca leta je bila tako tovarna orodij dokončno konstituirana in registrirana kot terjaor predpisi, sprejeli pa so temu ustrezno tudi novi statut tovarne in tako tudi z organizacijske plati ustvarili pogoje za uspešno izpolnjevanje proizvodnih obveznosti v letošnjem letu, ki bodo od delovnega kolektiva nedvomno terjale še več prizadevanja in naporov, če jih bodo hoteli uspešno izpolniti.

Osmi kongres industrijskega oblikovanja v Kyotu

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Skupnost je osnovna organizacijska enota, ob kateri lahko zelo koristno razmišljamo o fizičnem okolju in sredstvih tega okolja. V nasprotju z družbo, ki je abstraktna, si skupnost s svojimi mejami bolj ali manj lahko predstavljamo. Ob sodobnem gledanju na okolje kot celoto, ugotovimo celo vrsto spremljevalk, s katerimi naj operiramo. Ker menimo, da je skupnost čvrst skupek socialnih, kulturnih, fizioloških in fizičnih aspektov okolja, nam skupnost običajno služi kot konceptno vodilo pri planiranju okolja. Ko pa zajamemo tako skupnost dinamični procesi sprememb, nastopijo tudi problemi designa. Naloga oblikovalca je oblikovati fizično okolje koristno in lepo, posebno še okolje, ki ga ustvarja človek. Toda v realnosti ugotavljamo, da je vse več izven oblikovalskih aktivnosti, ki določajo osnovne karakteristike okolja. Vse močnejše se zavedamo, da so tako imenovane design odločitve nič drugega kot del celotnega procesa izgradnje okolja, pri čemer izgleda vloga designa — humanizacija fizičnega okolja — preveč ambiciozna, ali celo iluzorna.

Prva stvar, ki jo moramo nujno ugotoviti, je bistvo okolja in pomembnost odločitev v okolju. Na prvem mestu so nedvomno člani skupnosti. Četudi ne sodelujejo v planiranju okolja, golo dejstvo, da so stalno prisotni, določa okolje takšno, kot je. Ti člani skupnosti morda ne vedo, kaj jim ugaja, toda zanesljivo vedo, kaj jim ne ugaja. Z drugimi besedami povedano: celo zapuščenno okolje, ki ga naselijo ljudje in s tem nanj vplivajo, ponovno zaživi. V tem primeru ne bi imelo smisla, da designer nadaljuje s svojo misionarsko vlogo, lahko se mu celo zgodi, da zavre ali onemogoči efektne rešitve najbolj problematičnih vidikov našega okolja.

Potrebno je ugotoviti odnose med načrti, ki jih predlaga oblikovalec in prevladujočimi silami, ki pa izgledajo neorganizirano. Ali je kakšna učinkovita pot ti dve stvari združiti? Kaj lahko stori oblikovalec v tem primeru? Ali je njegova naloga — zagotoviti več enakovrednih rešitev, da lahko zainteresirani izbirajo? Ali naj morda kot strokovnjak organizira odločanje ljudi o okolju na najbolj učinkovit način? Morda pa je njegova naloga le zbiranje in posredovanje infor-

macij o okolju. Videti je, da bo okolje idealno za vsakega posameznika možno šele takrat, ko bomo našli nov način sodelovanja posameznikov v okolju.

Zakaj se ljudje ali celotne družine preseljujejo? Selijo se iz vasi v mesta, iz enega mesta v drugo in celo v mestih samih. Prisoten je celo dnevni pulz raznih zamenjav. Nekateri ljudje se selijo po svetu kot moderni nomadi. Te reke vozil so morda samo zaradi sodobnosti, ki nam to omogoča. Prostorsko obnašanje modernega človeka je nedvomno v veliki zvezi z organizirano skupnostjo. Medsebojni odnosi med sodobnimi nomadi in organizacijo skupnosti, fizičnim okoljem in njegovimi elementi so torej subjekt stalnih sprememb fizičnih in miselnih procesov.

Naj ponovim vprašanje — zakaj se ljudje selijo? Ali zaradi defektnosti fizičnega okolja kot sistema? Ali so te premike sprožili ljudje v iskanju boljših možnosti vseh vrst širom sveta. O teh pojavih v družbi bi morali razmisliti tisti, ki jih zanima humanističen pomen človekovega fizičnega okolja, kajti ti pojavi so odraz veselja in bolečin ljudi. Za našo sedanjost je to prostorsko obnašanje eden izmed najvažnejših aspektov sprememb v naši družbi. Skupnost bi morala biti organizirana tako, da bi zadovoljala vsem zahtevam in željam njenih članov. Toda tako imenovana modernizacija, ki je zunanji faktor skupnosti, kaže ogromen vpliv nanjo. Naloga vseh intelektualcev, tudi oblikovalcev je razumeti in nekaj storiti ob konfliktu teh dveh sil. Modernizacija, kot smo jo definirali tukaj, s svojim naglim naraščanjem produktivnosti in tehnološkim razvo-

jem, se nanaša na totalne spremembe družbe. Prinesla je spremembe v način človekovega življenja in njegovega pojmovanja časa in prostora. Cesto pa jo spremljajo boleči občutki neodgovornosti, ali neučinkovitost v materialni prosperiteti dela članov skupnosti. Modernizacija pa ne pomeni sočasnega razvoja tehnologije, socialne zakonodaje družbe in morale ljudi v skupnosti. Videti je, da je bila zelo smela ugotovitev, da je takim imenovani moderni design miselni vidik modernizacije, idealizirane s pomenom socialnega napredka. Če je tako, potem lahko odmiranje designa v življenju poprečnega človeka prekvalificiramo s filozofijo modernega designa samega. Moderni design je lahko višja kultura, ali oblika podkulture. Verjetno je nujno ponovno definirati in formulirati moderni design in njegove značilnosti, glede na življenje poprečnega človeka. Za začetek lahko revaloriziramo in točno ugotovimo stopnjo odsotnosti designa med socialnimi in kulturnimi krogi, ki se udeležujejo v skupnosti.

Ali imamo danes kulturo? Morda bo odgovor negativen. Eden izmed vzrokov za negativen odgovor je drastična razširitev našega okolja v vseh ozirih do neobičajne stopnje. Kateri koli kraj, daleč od nas, je lahko naše okolje iz preprostega razloga, da še tako majhno sredstvo ali dogodek, čeprav zelo oddaljen, vpliva na naše vsakodnevno življenje. Zaskrbljujoče socialno preseljevanje otežuje stabilnost neke kulture. Skoraj nemogoče je imeti čvrsto kulturo glede na geografsko in informativno odprtost okolja. Naslednji vzrok za negativni odgovor so strukturalne spre-

membe družbe glede na naglo ekonomsko rast. V sedanjih pospešenih spremembah situacij ljudje preprosto ne vedo kaj in kako naj storijo. Kjer ljudje ne morejo deliti skupnega mišljenja o dogodkih in tudi ne morejo biti gotovi v svoje obnašanje, tam tudi ne more obstajati kultura. Kultura prinaša ljudem duševno spokojnost, brez katere pa kultura ne more obstajati. Kultura nudi ljudem lastno osebnost in čisto opredeljenost samih sebe.

Ideja je začetek vsake človekove dejavnosti. Imeti idejo, oz. zmožnost razmišljanja je prva faza vsake kreativnosti, ali planirane akcije. Človek je žival, ki misli. Zmožen je razmišljati o situacijah v naprej, preden prične z akcijo. V tem miselnem stanju simulira in ustvarja pogoje za design bodočnosti. Sposobnost razmišljanja lahko imenujemo notranje človekovo okolje, v nasprotju z zunanjim okoljem. Okolje, ki ga doživlja človek, pa je rezultat teh dveh okolij, njunih medsebojnih akcij in reakcij. Potemtakem lahko predpostavljamo, da imajo posamezniki lastna okolja. Ena izmed karakteristik naših odprtih in dinamičnih skupnosti je torej ogromna produkcija, razmnoževanje in konsumacija idej. V tem smislu smemo mirno imenovati skupnost tržišče idej. Ideje pa so običajno zelo samoljubne po naravi, kljub proklamirani miselni odprtosti modernega človeka.

V današnji dobi raznovrstnih vrednotenj,

NAKAZILA OSEBNIH DOHODKOV NA HRANILNE KNJIŽICE - PREMIŠLJENA IN KORISTNA ODLOČITEV

Obračun osebnih dohodkov je Center za avtomatsko obdelavo v ZP ISKRA (CAOP) razvijal in uvajal pretežno v letih 1969 in 1970 v tistih tovarnah ZP ISKRA, ki so ga ustanovile. Naloga je zelo obsežna in zahtevna in se mora zaradi dinamike sprememb tako v zakonodaji, kot v organizacijah združenega dela kontinuirano spreminjati in dopolnjevati.

Od prvotne koncepcije, ki je v okviru redne obdelave vsebovala obračun osebnih dohodkov s statistiko OD in analizo proizvodnega dela ter pravo podatkov za obračun proizvodnje, je naloga stalno dobivala nove zahteve. Ena izmed njih je bila nakazilo OD na hranilne in čekovne knjižice.

Ta pridobitev je dobila največje razsežnosti v letu 1973, ko so se zanjo odločile tovarne v Železnikih, Horjulu, v Otočah, v Novi Gorici in tovarna elektronskih naprav v Ljubljani. V začetku letošnjega leta se bosta priključila še: Raziskovalni inštitut Ljubljana in tovarna polprevodnikov iz Trbovelj.

Prva verzija takega načina izplačevanja OD je bila pri CAOP organizirana že spomladi 1972. Pobudo sta dali tovarni v Železnikih in poslovna enota Ljubljanske banke iz Škofje Loke, ki takrat še ni imela svojega poslovanja direktno — prek MDS rekođerjev — povezanega s centralo v Ljubljani. Prav zaradi indirektnih povezanosti s centralo LB je bilo potrebno organizirati posebne postopke. Sodelavci CAOP so izdelali predlog poteka obdelave, ki sta ga potrdili poslovna enota LB v Škofji Loki in Elektromotorji v Železnikih. V tem času je CAOP poleg kontrolnih rezultatov tiskal tudi naloge za vpis kar na printerski papir in sicer šest nalogov na eno stran. Tovarna je hkrati z ostalimi rezultati obračuna prejela tudi tiskane naloge za vpis, jih dala potrditi banki, razrezala, razdvojila in priložila gotovinskemu izplačilu v kuverte.

Danes so postopki izpopolnjeni in popolnoma vsklajeni s poslovanjem LB in njenega elektronskega računskega centra (ERC LB). Sam pristop k takemu načinu izplačevanja OD niti ni tako zahteven in zapleten v primerjavi s prednostmi, ki jih ima organizacija združenega dela potem, ko je postopek vpeljan. Tovarna se najprej dogovori z LB za izplačevanje OD preko hranilnih knjižic in sklene z njo poseben sporazum, ki ga podpišeta obe stranki. Za pristop se tovarna odloči z referendumom, na katerem mora glasovati „za“ večina zaposlenih. Osnova za referendum je sklep DS ali skupščine tovarne, s katerim je definirana tudi višina nakazila OD na hranilne knjižice. ERC LB določi po številu zaposlenih območje številnih hranilnih knjižic, katerim njihov računalnik po posebni formuli izračuna modularno ali kontrolno število, s katerim je številka hranilne knjižice eno-

lično določena. Ljubljanska banka izda še posebne kartončke — pristopnicin nanjo praviloma že sama vpiše številke hranilnih knjižic. Na pristopnice morajo v tovarni vpisati zahtevane podatke o delavcih. Vsak delavec podpiše svojo izpolnjeno pristopnico, ki se tako opremljena uporablja prvič kot zagotovilo, da se delavec zares strinja s takim načinom izplačila in drugič kot register podpisnikov. Pristopnice se vrnejo LB, ki jih hrani v svojem arhivu. Ko je to delo opravljeno, tovarna na dogovorjenih obdobjih pošlje podatke še CAOP-u. Tu se prenesejo na medije za vhod v računalniško obdelavo in programsko vnesejo na datoteko stalnih podatkov o delavcih, ki je arhivirana v republiškem računskem centru. Podatki se pri ažuriranju datoteke logično kontrolirajo, iztiska se posebna tabela in hkrati izključajo kartice. Tabela v tovarni še enkrat vizuelno kontrolirajo in po potrebi spremenijo ali dopolnijo podatke na njej. Istočasno z luknjanimi karticami jo tovarna pošlje v ERC LB, kjer se podatki iz tabele uporabijo za matični slog delavcev, podatki iz luknjanih kartic pa za matični slog hranilnih knjižic. S tem je delo za tovarno opravljeno, vsi izračuni in rezultati prihajajo v tovarno v obliki tabel in nalogov za vpis, podatke delno obdela CAOP in obdelane pošilja ERC LB na magnetnih trakovi. Tako obdelani podatki so opremljeni še z dodatnimi informacijami, na osnovi katerih so že tako urejeni, da tovarni pri vlaganju nalogov za vpis v kuverte ne povzročajo nobenega dodatnega dela s sortiranjem.

CAOP ima v svojih programih predvidene štiri različne načine nakazil. Tako lahko tovarne nakazujejo: — stoodstotna izplačila OD na hranilne knjižice — določen odstotek od delavčevega zaslužka. Vsak delavec ima lahko svoj različen odstotek — določen je znesek nakazila, ostanek prejema delavec v gotovini in — določen je znesek izplačila, ostanek OD se nakazuje na hranilne knjižice.

Poleg nakazil na hranilne knjižice, je v istih postopkih predvidena tudi možnost nakazovanja OD na čekovne knjižice.

Ko ERC LB prejme podatke od CAOP, jih obdela in iztiska naloge za vpis. Formalen rok za izdelavo nalogov za vpis pri banki je sicer dva dni, vendar med obema centroma velja neko nepisano pravilo, po katerem banka obdela podatke preko noči, kljub temu da so trakovi dostavljeni dostikrat pozno zvečer ali včasih celo ponoči. S takim sodelovanjem imajo tovarne garancijo, da vedno pravočasno prejmejo potrjene naloge za vpis.

Na kuverti je osebni dohodek posameznega delavca razčlenjen po vrstah,

nakazila so prikazana tako, da je v isti vrsti pred zneskom tiskana številka hranilne ali čekovne knjižice, znesek nakazila je izkazan kot negativna postavka in kot taka upoštevana tudi v specifikaciji denarja celotnih izplačil.

Ker CAOP opravlja obdelavo za tovarne, ki poslujejo s poslovnimi enotami Ljubljanske, Koprške in Dolenjske banke, so pri programiranju postopkov nastajale še določene dodatne organizacijske težave. Tako še ni bilo mogoče avtomatično vključiti v enotne postopke nakazil OD Tovarne usmerniških naprav v Novem mestu. Težave so se pojavile tudi v Tovarni radijskih sprejemnikov v Sežani, ki poslovno sodeluje s Koprsko banko.

CAOP je moral kreirati svoje splošne naloge za vpis, ki ga priznavajo vse poslovne banke. Tiskanje obrazcev je založil CAOP in bodo dotiskani v januarju 1974. S tako rešitvijo bodo lahko vse tovarne, ki imajo obračun OD preko CAOP, vključene v izplačilOD preko hranilnih knjižic, ne glede na to ali imajo poslovne banke, s katerimi sodelujejo, obdelavo svojega poslovanja preko srednje mehanografije ali s pomočjo računalniških sistemov višjih generacij.

Vsekakor je odločitev takega načina izplačevanja OD pozitivna, saj prinaša določene koristi tako bankam kot tovarnam. Banke imajo na tak način garantirano sredstva, da lahko vedno nastopajo kot kreditorji pri izplačilih osebnih dohodkov in ta sredstva prvenstveno uporabijo za kreditiranje tovarn, s katerimi poslujejo. Po drugi strani imajo delovne organizacije garancijo, da bodo ob pomanjkanju sredstev na žiro računih imele tem večjo možnost najetja kreditov oziroma garantiranega izplačevanja OD na izplačilne dneve, čim večji saldo bo ostal na hranilnih knjižicah, dalje veliko večjo varnost pri prevozu zmanjšane gotovine, ob pravilni izbiri načina nakazovanja se jim zmanjša, ali celo odpade. Štetje denarja in manipulacija z drobižem. Z naštetimi ugotovitvami se tovarne lahko izognejo ogromnemu delu, ki je z njimi tesno povezano.

Delavci lahko dvigajo gotovino pri vseh poslovnih bankah in SDK v Jugoslaviji in pri vseh poštah na področju SR Slovenije, najemajo določene kredite brez porokov in zavarovanja, zneski na hranilnih knjižicah se jim obrestujejo po normalni obrestni meri varčevanja 7,5 % (nekateri organizacije pa razen tega varčevalcem priznavajo za vložena sredstva še dodatne obresti) in končno so varčevalci tudi manjši potencialni kupci nekurantnega blaga, saj je vsak nakup bolj premišljen, vse to pa je v veliko korist njim samim in splošni stabilizaciji vsega našega gospodarstva.

J. B.

(Nadaljevanje s 5. strani)

razpada dominantnih vrednosti, pojava nadvrednosti in protivrednosti so sfere različnih vrednotenj postale dokaj jasne. Živimo v dobi podkulture, ki pa tem ljijo na teh vrednotenjih. Te podkulture izvirajo iz homogenih delov prebivalstva, kot so: razredi, regije, spoli, grupe generacij in poklicev, kakor tudi določene skupine somišljenikov. Obstajajo druga poleg druge in tvorijo nekakšno kaotično situacijo, ki jo zelo težko obvladamo. Razvrščanje vrednotenj in spajanje številnih podkultur ustvarjajo osebnostne probleme posameznikov. Videti pa je, da se bo sedanja kultura delila v še podrobnejše podkulture in tako naletimo na bistvene posebnosti, kar zadeva naš cilj — oblikovati za celotno človeštvo.

Današnja doba pogostokrat imenujemo tudi doba informacij, pri čemer so komunikacije življenjskega pomena, ugotavljamo pa, ravno veliko pomanjkanje komunikiranja v naši družbi. Naša zavest prostora in časa se je bistveno spremenila z novimi komunikacijskimi sistemi, kot so: komunikacijski sateliti in informacijski procesni sistemi. Pomembno je vprašanje koliko in kako do te nove spremembe vplivale na našo družbo in njeno kvaliteto kulture. Razvoj tehnologije komunikacij, masovna proizvodnja in distribucija izdelkov nudi neslutene možnosti razvoju komunikacij. Vendar na drugi strani čutimo tudi ogromno pomanjkanje komunikacij in to v ozkih krogih, kot so družina ali skupnost. S sosedi nimamo več učinkovitih komunikacij, ker enostavno nimamo več skupnih ciljev in potrebe po skupni borbi za dosego le-teh.

Kultura je komunikacija in transmisija obenem. Roža v vazi je odličen medij komunikacije in kulturnega posredovanja. Narodni prazniki, šege in navade so imeli podobno vlogo. Danes pa nekaj podobnega zelo nujno potrebujemo.

**ISKRA
TOVARNA BATERIJ
ZMAJ
V ZP ISKRA KRANJ
LJUBLJANA, ŠMARTINSKA 28**
objavlja

prosta delovna mesta za:

1. VODJO VZDRŽEVANJA v obratu Šentvid pri Stični;
2. KONSTRUKTORJA III. v tehnično razvojnem sektorju;
3. 3 PROIZVODNE DELAVCE v obratu Šentvid pri Stični;
4. 2 SNAŽILKI v obratu Ljubljana (ena za določen čas)

Pogoji za zasedbo delovnih mest so:

pod 1.: SS šolska izobrazba strojne smeri in 3 leta prakse, od tega 1 leto na enakem ali podobnem delovnem mestu.

Poizkusna doba 3 mesece;

pod 2.: SS šolska izobrazba strojne smeri. Zaželeno je 2 leti prakse, od tega 1 leto na enakem ali podobnem delovnem mestu, lahko pa je tudi začetnik. Delovno mesto je prosto za določen čas;

pod 3.: PK — delavec in 1 mesečna poizkusna doba;

pod 4.: NK — delavec (1 mesečna poizkusna doba za delovno mesto, ki je za nedoločen čas).

Če vas delo na navedenem delovnem mestu zanima in želite postati naš sodelavec, vas prosimo, da čimprej pošljete svojo prijavo s potrebnimi dokazili na naš naslov ali pa pridete osebno na razgovor v splošno-kadrovski sektor tovarne, kjer boste dobili potrebne informacije, pomembne za vašo odločitev. Za delovno mesto pod 1. razpolagamo s komfortnim stanovanjem z garažo.

Rok prijave je 15 dni po objavi.

Petčlanska delegacija Ministrstva za radioindustrijo ZSSR, ki je bila od 15. do 19. januarja gost Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko v ZP Iskra, je dne 18. januarja obiskala tudi Institut „Jožef Stefan“. Gostje so si ogledali računalnik ITT 1600 za nove Iskrine telefonske centrale, ki ga na inštitutu gradi in preizkuša kombinirana ekipa sodelavcev inštituta in Iskre. Posebno so se zanimali za tehnologijo izdelave, za diagnostične programe in za programske pakete v zvezi s telefonsko centralo Metaconta 10 C. Poleg tega so si ogledali še digitalni procesni računalnik v laboratoriju za jedrsko fiziko in Republiški računski center. (Igor Kregar)

ISKRA INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN ELEKTROMECHANIKO KRANJ

razpisuje delovna mesta, na katerih imajo delavci posebne pravice in odgovornosti:

1. POMOČNIKA GLAVNEGA DIREKTORJA za področje telekomunikacij
2. POMOČNIKA GLAVNEGA DIREKTORJA za področje elek. ročnih orodij
3. SVETOVALCA GLAVNEGA DIREKTORJA
4. DIREKTORJA TOVARNE ELEKTRIČNIH ROČNIH ORODIJ
5. DIREKTORJA KOORDINACIJSKIH PODROČIJ
6. DIREKTORJA TOVARNE ŠTEVCEV
7. DIREKTORJA TOVARNE TELEFONSKIH ELEMENTOV IN APARATOV
8. DIREKTORJA TOVARNE AVTOMATSKIH TELEFONSKIH CENTRAL
9. DIREKTORJA TOVARNE MEHANIZMOV
10. DIREKTORJA TOVARNE STIKAL
11. DIREKTORJA TOVARNE VEGA
12. DIREKTORJA ENOTE DRUŽBENEGA STANDARDA
13. DIREKTORJA TEHNOLOŠKEGA PODROČJA
14. DIREKTORJA PROIZVODNEGA PODROČJA
15. DIREKTORJA INVESTICIJSKEGA PODROČJA
16. DIREKTORJA RAZVOJNEGA PODROČJA
17. DIREKTORJA EKONOMSKO-FINANČNEGA PODROČJA
18. DIREKTORJA KADROVSKEGA PODROČJA
19. DIREKTORJA ORGANIZACIJSKEGA PODROČJA
20. DIREKTORJA PODROČJA KVALITETE
21. ŠEFA OBRATA ORODJARNA
22. ŠEFA OBRATA MERILNIH NAPRAV
23. ŠEFA OBRATA SKUPNE PRODUKCIJE DELOV
24. ŠEFA OBRATA VZDRŽEVANJE
25. ŠEFA PROIZVODNEGA OBRATA TEL. ELEMENTOV

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- pod 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25 — visoko ali višjo izobrazbo strojne, elektro ali organizacijske smeri, pod 11 tudi kemične smeri, pod 6 pa tudi srednjo tehniško šolo,
- pod 3 in 5 — visoko ali višjo izobrazbo tehnične, organizacijske, ekonomske ali upravne smeri,
- pod 12 — visoko ali srednjo izobrazbo ekonomske, organizacijske ali gostinske stroke ali visokokvalificiran delavec,
- pod 17 — visoko ali višjo izobrazbo ekonomsko-komercialne ali organizacijske smeri,
- pod 18 — visoko ali višjo izobrazbo pravne, upravne, organizacijske ali politološke smeri,
- pod 19 — visoko ali višjo izobrazbo tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri,
- imeti morajo vsaj 10 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v dejavnosti, za katero kandidirajo,
- ustrezati morajo družbeno-političnim merilom kadrovanja,
- imeti morajo organizacijske sposobnosti vodenja,
- obvladati morajo en svetovni jezik.

Delavcem, ki bodo izbrani, bodo določene naloge in cilji, ki jih morajo doseči do nove izbire.

Pismene prijave z dokazili o strokovnosti, potrdilom o nekaznovanju je treba poslati priporočeno na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA, KADROVSKO PODROČJE, Kranj, Savska loka 4 z oznako „ZA RAZPIS“ do vključno 10. 2. 1974, kjer dobite tudi podrobnejša pojasnila.

ELEKTROMECHANIKA KRANJ — V zasluženi pokoj je odšla REZKA STENOVEC, ki se prek uredništva iskreno zahvaljuje za vso pozornost in lepa darila ob odhodu v pokoj.

Nezadovoljivo varstvo predšolskih otrok

DELO KOMISIJE ZA SAMOUPRAVLJANJE

V letošnjem letu je bila napravljena analiza otroškega varstva predšolskih otrok zaposlenih delavcev v podjetju ISKRA — Elektromehanika Kranj. Želeli smo dobiti sliko stanja, ker prikazuje te vrste na občinskem nivoju ne zadoščajo, kajti zaposleni v podjetju imajo strukturalne specifičnosti. Preko 6000 zaposlenih delavcev predstavlja velik delež aktivnega prebivalstva kranjskega bazena, poleg tega več kot polovica (58 %) vseh zaposlenih predstavljajo ženske. Znano je, da urejeno varstvo otrok, v času odsotnosti staršev vpliva na zbratost delavca na delovnem mestu in s tem na njihov delovni učinek. Torej ni prisoten samo socialni faktor, ampak tudi ekonomski. Podjetje kot ožja družbena skupnost bi morala vplivati na to, da bi se tovrstni problemi reševali hitreje. Vzporedno s finančnimi obveznostmi, ki jih ima podjetje pri reševanju otroškega varstva, bi morali sistematično in načrtno ugotavljati tudi koliko naših delavcev se teh uslug dejansko poslužuje.

NIZEK ODSOTITEK VARSTVA

Sodobna družina v svojih odnosih in nalogah ne opravlja več tistih funkcij kot jih je pred današnjo stopnjo industrijske razvitosti. Ta premik je nastal predvsem zaradi vedno pogostejše zaposlitve obeh staršev, posebno žene — matere. S tem pa je nastalo vprašanje varstva otrok v času odsotnosti staršev zaradi dela. Sodobna industrija in tempo življenja zahtevata od ljudi — delavcev vedno večjo koncentracijo pri delu. Teh zahtev pa ne morejo izpolnjevati zaposleni starši, ki nimajo urejenega varstva svojih otrok. Prav zaradi teh dejavnikov se je začelo izvajati organizirano varstvo otrok, katerega pomen pa še posebno v zadnjem času se povečuje, ko se vanj vključuje še vzgojno izoblikovanje otrok. Kot bomo videli v nadaljnjem izvajanju je v organizirano varstvo in vzgojo še vedno vključenih zelo nizek odstotek predšolskih otrok naših delavcev.

Za analizo raziskave je bila vzeta populacija, ki jo sestavlja delovni kolektiv podjetja ISKRA Elektromehanika Kranj (izločena sta bila dislocirana obrata na Bl. Dobravi in Lipnici) in sicer tisti zaposleni, ki so bili v času izvajanja analize starši predšolskih otrok. Populacija obsega 1268 delavcev. Po izračunu so le-ti starši 1610 predšolskim otrokom. Analiza je bila izdelana po vzorčni metodi. Kot instrument za zbiranje podatkov je bil izdelan vprašalnik z 21 vprašanji. Vzorec je zajemal 20 % delavcev ali 254 anketirancev, ki imajo predšolske otroke. Vzorec anketirancev je dovolj velik, da dobljene odgovore na vprašalnik lahko posplošimo na celotno populacijo. Vsi dobljeni podatki so bili šifrirani in obdelani v Elektronskem računskem centru podjetja.

STANJE V OBČINI KRANJ

Po zadnjih podatkih, ki so bili nam na razpolago je v okviru občine Kranj v organizirano varstvo vključenih 17 % predšolskih otrok. V samem mestu Kranju pa je vključenih 25 % predšolskih otrok. Znatno slabše je stanje v bližnji in daljni okolici, kjer še ni organiziranih vzgojno varstvenih ustanov. V letu 1973 je bilo odklonjenih 535 predšolskih otrok v občini Kranj, ker niso dobili mesta v VVU.

STANJE V „ELEKTROMECHANIKI“ KRANJ

Rezultati statistične obdelave so nam pokazali, da je v VVU vključenih 17,1 % (po izračunu približno 275) predšolskih otrok zaposlenih staršev, kar predstavlja 18,9 % staršev, ki imajo predšolske otroke. Procent uslug, ki jih nudijo VVU otrokom naših delavcev je zelo nizek. Pri tem moramo upoštevati drugo plat, da predšolski otroci 82,9 % zaposlenih staršev v podjetju niso pod kontrolo družbene skupnosti. V vzgojno varstvene ustanove so najpogostejše vključeni otroci, ki so starejši od 4 let, saj od vseh predšolskih otrok, ki obiskujejo ustanove 65,4 % starih od 4—7 let medtem, ko sorodniki najpogostejše varujejo otroke stare od 0—4 let.

UGOTOVITVE

1. Tisti zaposleni, ki živijo v mestu se pogostejše poslužujejo vzgojno varstvenih ustanov, kakor pa tisti, ki živijo na podeželju. Od vseh tistih delavcev, katerih otroci imajo varstvo v vrtcih, jih 74,6 % živi v Kranju.
2. V podjetju je zaposlenih 1268 delavcev, ki imajo predšolske otroke, le-ti pa imajo 1610 predšolskih otrok.
3. V VVU je vključenih 17,1 % (275 otrok) predšolskih otrok zaposlenih staršev.
4. Povprečna starost staršev, ki imajo predšolske otroke znaša 29 let.
5. Kot najpogostejša oblika varstva se pojavlja sorodnik kot varuh otrok, na drugem mestu je menjava zakoncev, na tretjem mestu (18,9 %) pa se starši za varstvo otrok poslužujejo VVU.
6. Neporočeni se pogostejše poslužujejo vzgojno varstvenih ustanov kot oblika varstva otrok, kot poročeni.
7. Tisti starši, ki imajo po enega predšolskega otroka se pogostejše poslužujejo VVU, kakor starši, ki imajo več predšolskih otrok, kar je seveda povezano s stroški.
8. V VVU so najpogostejše vključeni otroci stari od 4—7 let (65,4 % otrok teh starosti), medtem, ko sorodniki najpogostejše varujejo otroke stare od 0—4 let.
9. Varstva otrok v VVU se pogostejše poslužujejo starši stari nad 30 let. Bolj izobraženi imajo boljše urejeno varstvo predšolskih otrok, kakor manj izobraženi. Delež

otrok višje izobraženih v VVU doseže 50 %. Pri menjavanju zakoncev poteka ravno obraten pojav kjer ta oblika varstva pada vzporedno z višjimi stopnjami izobrazbe. Sorodniki kot varuhi otrok pa so najpogostejše zastopani pri starših z SS izobrazbo.

10. Tisti zaposleni, ki imajo višje dohodke, se pogostejše poslužujejo VVU za svoje predšolske otroke, kakor tisti, ki imajo nižje dohodke.
11. Na podlagi izračunanih podatkov smo ocenili, da potrebuje varstvo v zavodih še približno 390 predšolskih otrok zaposlenih staršev.
12. VVU se poslužujejo v glavnem tisti starši, katerih stanovanje je od najbližje ustanove oddaljeno do 4 km.
13. Kaže se potreba, da se uvede poleg dopoldanskega tudi popoldansko poslovanje VVU.

PREDLOGI

1. Podjetje naj sodeluje z VVU na kranjskem območju in pri njih (v okviru samoupravne interesne

skupnosti) zagotovi sprejem čim večjega števila otrok naših delavcev v organizirano varstvo.

2. Preko predstavnikov, podjetja, ki sodelujejo v občinskih organih naj podjetje vpliva na gradnjo novih VVU predvsem na območjih, kjer je največje pomanjkanje tovrstnih ustanov (Stražišče, Planina, Hrasnje). Iz sredstev, ki se zbirajo iz samoprispevkov naj bi gradili vrte tudi v naseljih izven Kranja.
3. V podjetju moramo še vedno podpirati ugodnosti skrajšanega delovnega časa za matere, ki imajo otroke stare do 3 let, ker je v tej starosti otrok najtežje dobiti organizirano varstvo.
4. Zaradi številčnosti primerov naših delavcev, ki občasno pridejo v težave zaradi varstva predšolskih otrok, naj bi podjetje Iskra ob tovarni ustanovila svoj t.i. intervencijski vrtec, ki naj bi služil za reševanje intervencijskih primerov. Vzporedno z uspešnim reševanjem tovrstnih problemov bi naši delavci pridobili občutek še večje pripadnosti podjetju.

Z. J.

ISKRA

tovarna orodij
v ZP Iskra — Kranj
LJUBLJANA,
Stegne 15

Komisija delavskega sveta za razpis vodilnih delovnih mest po 72. in 141. členu statuta

razpisuje

naslednja delovna mesta

1. DIREKTORJA tovarne
2. VODJO tehničnega sektorja
3. VODJO komercialnega sektorja
4. VODJO finančno-rač. sektorja
5. VODJO splošnega sektorja

Poleg splošnih pogojev se za zasedbo razpisanih delovnih mest zahtevajo naslednji posebni pogoji:

pod 1.: Da ima končano višjo ali visoko šolsko izobrazbo — strojne, pravno-upravne ali ekonomske smeri in 5 ali 10 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih v gospodarstvu. Da ima pogoje po 134. členu zakona o konstituiranju in da je moralno-politično neoporečen.

pod 2.: Da ima končano visoko, višjo ali srednjo izobrazbo strojne smeri in nad 5, 7 ali 10 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih v strojni stroki;

pod 3.: Da ima končano visoko, višjo ali srednjo izobrazbo strojne ali ekonomske smeri in nad 5, 7 ali 10 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih v stroki;

Da kandidati pod 1., 2. in 3. obvladajo en tuj jezik — prednost ima nemščina.

pod 4.: Da ima končano visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske ali pravno-upravne smeri in nad 5, 7 ali 10 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih v stroki;

pod 5.: Da ima končano visoko ali višjo izobrazbo pravno-upravne smeri in nad 5 ali 7 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov: Iskra-Tovarna orodij, Ljubljana, Stegne 15 — Splošnemu sektorju z oznako „za razpisno komisijo“.

V okviru predsedstva TK ZMS Elektromehanike deluje komisija za samoupravljanje. Komisija združuje mladince, člane samoupravnih organov Elektromehanike.

V programu dela si je komisija zadala tri večje naloge:

- zbor mladih samoupravljalcev
- izobraževanje mladincev članov aktiv mladih samoupravljalcev
- vključevanje mladih v samoupravne organe tovarne.

Prvo nalogo smo že izvedli in to z velikim uspehom. Skupno z aktivom Litostroja smo bili organizatorji zbora mladih samoupravljalcev. Člani komisije so bili vključeni v delovno predsedstvo zbora. Poleg tega pa je imel predsednik komisije referat o izvajanju ustavnih dopolnil v naši tovarni in vlogi mladine pri tem. Naj dodam še to, da je bilo za aktivno sodelovanje na zboru potrebno dobro spoznati ustavna dopolnila, amandmaje in delitev na TOZD v naši tovarni.

V povezavi s komisijo za družbeno ekonomske odnose (tudi pri TK ZMS) smo obravnavali osnutek pravilnika o stanovanjskih zadevah in posredovali odboru za družbeni standard v naši tovarni več pripomb.

Upamo, da bo tudi aktiv mladih samoupravljalcev zaživel in da bo komisija lahko začela z delom v širšem obsegu.

Kot vidite, ima komisija za samoupravljanje dovolj dela in to na področju, ki je in tudi mora biti, zanimivo za vse nas, če hočemo plodno sodelovati v samoupravnih procesih v naši tovarni. Kajti le s spoznavanjem proizvodnih in samoupravnih procesov se bomo lahko vključili vanje in tako aktivno sodelovali pri gospodarjenju naše tovarne.

Vabimo vse mladince, ki se zanimajo za delo komisije, da se z njo povežejo in pri njej tudi plodno sodelujejo. Za vse informacije se lahko obrnete na Jožeta Rozmana.

ISKRA — Industrija elementov in zabavne elektronike
Ljubljana, Stegne 17

razglašajo
prosta delovna mesta:

TOZD ORODJARNA — Ljubljana, Stegne 17

KLJUČAVNIČARJA za priučitev varjenja ali VARILCA — lahko začetnik z urejeno vojaščino.

VF KERAMIKA — Ljubljana, Stegne 19

SKLADIŠČNEGA DELAVCA

Pismene vloge sprejema kadrovska služba — Ljubljana, Stegne 17, do zasedbe delovnih mest.

POGOVOR Z AVTORJEM KNJIGE:

„ZLOČIN PRI LENARTU“

Poleti je pri zavodu Borec izšla knjiga Jožeta Vidica „ZLOČIN PRI LENARTU“. Pisec, ki ga poznamo že po knjigi „Beg z morišča“, v tem svojem najnovejšem delu obravnava resnično zgodbo o komandirju varnostno obveščevalne službe, ki je bil hkrati agent gestapa in črne roke. Prvič nas seznanja z zgodovino in zločini črne roke v Sloveniji.

Knjiga je bila nagrajena s Kajuhovo nagrado in je na knjižnem trgu dosegla izjemen uspeh; kljub razmeroma visoki nakladi je bila že v dveh mesecih razprodana. To nas je napotilo, da smo piscu Jožetu Vidicu zastavili nekaj vprašanj:

„Znani ste po tem, da raziskujete vojne dogodke kakor anatom. Kdaj ste se lotili „Zločina pri Lenartu“?“

„Dogodek mi je znan še iz vojnih dni. V Selški dolini je bil komandir varnostno-obveščevalne službe odličen partizan. Pod vplivom brata, ki je bil pri črni roki (ta črnorok sedaj živi v Ljubljani), je presedlal in postal

izdajalec in zločinec. Zvezo med črno roko in partizansko obveščevalno službo je vzdrževala njegova mati. Ko so ga aretirali in zaprli v podzemeljski bunker v Martinj vrhu, je pobegnil in pri tem ubil dva stražarja, čeprav je bil prej zvezan za roke in noge. Na begu je ustrelil še enega partizana v Žetini pod Blegošem. Zvedel sem, da je bil to Herman Jelušič iz vasi Dane pri Sežani, sicer borec 31. divizije. Potem je izdajalec pripeljal Nemce in domobrance. Le-ti so ubili devet članov okrožne in okrajne gospodarske komisije pri Lenartu, nad Škofjo Loko. Posebno pretresljiva je bila usoda dveh Mariborčanov, Bože in Viktorja Lednika, ki sta zvečer prišla k partizanom, misleč, da bosta na Gorenjskem bolj varna kot v okolici Maribora. Zjutraj so oba ubili. Sledilo je še več izdajstev in zločinov, dokler izdajalec ni spet prišel v roke pravici. Kaj je bila črna roka, kdo so bili črnoroki in njihovi zločinci, vse to je v knjigi.“

„Vaša knjiga ni roman, ampak so v

reportažni obliki opisani samo resnični dogodki. Zbiranje podatkov je verjetno precej naporno delo?“

„To je bil res velik napor. Knjiga je pravzaprav zbirka devetnajstih resničnih zgodb. Tu ni nič izmišljenega. Navajam točne datume dogodkov in krajev, prav tako ljudi s pravimi imeni in primki. Obiskal sem kakšnih 300 priči (med njimi tudi nekaj delavcev Iskre). Nekatere sem obiskal tudi po večkrat. Pregledal sem številne dokumente v CK ZKS, Institutu za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, v Kranju, na Jesenicah, v Kamniku in Kočevju. Knjiga obsega 523 strani in je v njej 126 fotografij živih in padlih borcev ter raznih dokumentov.“

„O čem še pišete v knjigi?“

„Naslov knjige sem povzel po prvi zgodbi (tako kot pri knjigi Beg z morišča). Druga zgodba je posvečena vstaji v zgornjesavski dolini. Toda to ni dolgočasna pripoved. Začenem namreč z usodo kmeta z Dovjega, ki je bil v prvi svetovni vojni obsojen na smrt in ustreljen, ker na mobilizacijski poziv ni hotel dati vola za cesarja. Nadalje opisujem ljudožerstvo v nacističnih taboriščih z natančnim „receptom“, kako so pripravljali človeško meso za prehrano. Ne iz senzaci-

onalnosti, temveč zaradi zgodovinske resnice o krutosti življenja v taboriščih. Zanimiv je zagrizen boj vosovcev in plavogardistov na kamniško-domžalskem področju, Skrivnostni sestane pri Mazovcu na Selu pod Karavankami in še več drugih zgodb.“

V razgovoru je Jože Vidic povedal, da bo zavod Borec ponatisnil knjigo že februarja. Z zavodom Borec je

zmenjeno, da bodo vsi člani našega kolektiva dobili takoj po ponatisu knjigo po pošti, plačali pa jo bodo lahko v obrokih v naslednjih treh mesecih po prejemu. Cena knjige je 140 din, hkrati s knjigo bodo dobili tudi položnice. Vsi, ki nameravajo knjigo naročiti, naj izpolnijo objavljeno naročilnico.

ABC

NAROČILNICA ZA KNJIGO „ZLOČIN PRI LENARTU“

Naročam knjigo „Zločin pri Lenartu“

ime in priimek

točen naslov stanovanja

Knjigo bom plačal po prevzemu v 90 dneh in to v treh obrokih (ali enkratno). Naročilnico pošljite na naslov: Zavod Borec, 61000 Ljubljana, Beethovnova 10

DOPIŠUJTE
V ISKRO

ISKRA
Številka 3 — 26. januar 1974

7

Marljive priprave športnikov Iskra - EMO

Od nekdaj so se delavci v Iskra - EMO v Celju zelo radi ukvarjali s športom, saj so že pred drugo svetovno vojno imeli svoje društvo „Olimp“, ki še danes obstaja, kljub velikim težavam, ki jih mora premagovati.

V povojni dobi se je športna dejavnost odvijala v glavnem v okviru sindikalne podružnice, kot samostojno društvo pa se je množično razvila strelska družina „TEMPO“.

Kljub pomanjkanju finančnih sredstev, ki bi morala biti na razpolago, če še tako skromna, so imeli športniki v Iskra - EMO v preteklem letu kar lepe uspehe. Udeležili so se „Iskriade“ v Kranjski gori, tekmovali so na Golteh, sodelovali v sindikalnih športnih igrah v nogometu, rokometu, kegljanju, streljanju, balinanju, šahu, namiznem tenisu, odbojki, košarki,

plavanju in TRIM štafeti.

Tekmovali so še na raznih drugih prireditvah v Celju in drugje.

Razveseljivo je, da so si lani nabavili nekaj športne opreme, ki je prej niso imeli. To so razni športni rekviziti, brez katerih je delo športnikov nemogoče.

Denarja, ki so ga pričakovali od podjetja in, ki je bil tudi odobren, do konca leta niso dobili, čerpa so imeli zlasti vodstvo podjetja in družbenopolitične organizacije in organi upravljanja razumevanje za potrebe športa. Tako so ostali brez vsakega dinarja že sredi septembra lanskega leta, prav v času, ko bi lahko organizirali še razna tekmovanja, a jih zaradi prazne blagajne niso mogli.

Športniki pravijo: pozabimo težave prejšnjega leta in pogledimo kaj nam obeta letošnje leto, ob osemdesetlet-

nici podjetja.

Zdaj so ustanovljene TOZD in upajo, da se bo dalo zelo dobro organizirati športno tekmovanje med njimi. Poleg tega se bodo z velikim veseljem pripravili na „Iskriado“, ki bo letos v počastitev 80 letnice Iskra - EMO v Celju. Pripravljajo se na gostoljuben sprejem vseh športnikov ZP - Iskra.

Priredili bodo še raznovrstna notranja tekmovanja in sodelovali letos tudi v vseh sindikalnih športnih igrah.

Športniki v Iskra - EMO imajo zelo obsežen in konkreten plan dela za letošnje leto. Bojijo se le tega, da ne bi spet kot lani, ostali brez ficka, kajti samo od obljub se ne da živeti.

Upajmo, da v letošnjem jubilejnim letu ne bo tako!

E. Ječič

SPOZNAVAJ SVET IN DOMOVINO

EKIPA ISKRE V FINALU

O oddaji „Spoznavajmo svet in domovino“ smo v našem glasilu že pisali. Tedaj smo zapisali, da se za čim boljše uvrstitve bori 16 tovarniških aktivov, ki tekmujejo v štirih skupinah, in torej tvorijo vsako tekmovalno skupino po štiri ekipe. Te ekipe se med seboj pomerijo trikrat. Najslabše uvrščena ekipa vedno izpade. Edina ekipa, ki ostane, pa se uvrsti v finale. Tako sta svoje tekmovanje zaključili že prva in druga skupina, v finale pa sta se uvrstili ekipi „Almira“ iz Radovljice in „Iskra“ iz Kranja, ki je finalist druge skupine. Pa pogledimo, kako so v tej skupini potekali boji:

8. december 1973 v Murski Soboti. Tekmujejo ekipe „Zmaj“ iz Sentvid pri Stični, „Tomoš“ iz Kopra, „Pletilstvo“ iz Murske Sobotice in „Iskra“ iz Kranja. Gledalci nenehno bodrijo tekmovalce. Z malce sreče si ekipa „Iskre“ pribori največ točk, ekipa „Tomoša“ pa se z dvema točkama mora posloviti od nadaljnjega tekmovanja. Žreb določi, da bo naslednja oddaja v Kranju.

V tovarni „Iskra“ zavre kot v panju. TK ZMS je štirinajst dni nenehno v akciji. Pripravi informativni list, razobesi plakate, delavcem prodaja vstopnice. Vse to za oddajo, ki bo po tolikih letih prvič v Kranju. Še posebno zaslužni so: Tone Volčič, Janez Kristan, Silvo Sladič in Janez Marinko. Med tem časom ekipa trenira.

22. december 1973 v kinu Center v Kranju. Vstopnice za oddajo so razprodane že uro pred pričetkom. Ekipa „Iskre“ je videti umirjena, sproščena, brez treme. Ekipi „Pletilstva“ iz Murske Sobotice in „Zmaja“ iz Stične pa sta videti vznemirjeni. Nenehno se ozirajo sem in tja. „Oh, ko bi se vsaj že začelo!“ reče ena

izmed deklet, ki predstavljajo ekipo „Pletilstva“. Takoj nato ansambel Mojmir Sepeta naznani začetek. Ekipe se pomirijo. „Iskra“ že na začetku povede in vodstvo obdrži.

5. januar 1974 v Stični. Še ta boj in znan bo finalist druge skupine. Ekipa „Zmaja“ tekmuje pred domačim občinstvom. To pot nimajo samo oni treme; na obrazih Iskrašev je tudi videti vznemirjenost. Na začetku povede ekipa „Zmaja“. Toda le za trenutek, kajti „Iskra“ se požene v srdit spopad in je neustavljiva. Kmalu se pokaže, da je ekipa „Iskre“ nepremagljiva. Razlika v točkah med ekipama se vedno bolj veča. Na koncu znaša za šest točk. „Iskra“ s tem postane zmagovalca - finalist druge skupine.

Zdaj čaka ekipo „Iskre“ še težak boj v finalu, ki bo aprila in maja. Prepričani smo lahko, da mladi fantje ne bodo vrgli puške v koruzo in se bodo med tem časom pridno učili. Ekipo sestavljajo: Zdravko Gorjanc, Ivo Veger, Janez Kristan, Jože Perko, Milan Papič in Igor Trost.

Čestitamo!

M. E.

ISKRA - ELEKTROMEHANIKA

„ŠE PRIDI, DEDEK MRZ!“

Kot vsako leto, tako je tudi letos sindikalna organizacija v kranjski tovarni pripravila za otroke staršev, ki so zaposleni v kranjski Iskri, prihod dedka Mrza v Prešernovem gledališču v Kranju. Pred obdaritvijo so jim igralci zaigrali ljubko otroško igrice „Domača naloga na potepu“, ki je pritegnila vso pozornost gledalcev.

Ob prihodu dedka Mrza s spremstvom so jim oči kar zažarele, dlani so kar same udarjale ob dlani, navdušenje se je stopnjevalo, dokler ni dedek Mrz spregovoril. Tiho so poslušali,

Elektromehanika Kranj - Prijazna beseda in božajoča roka dedka Mrza bo malčkom še dolgo v prijetnem spominu.

nekateri kar z odprtimi usti, kot da se ne morejo nagledati dedka Mrza. Saj tudi ni čudno: tako lep je bil, z belo brado, pa tako prijazen je govoril. Obljubiti so mu morali, da bodo še bolj pridni, sicer bo drugo leto na darila pozabil.

Najmlajši so kar žareli, ko so jim ljubke Snežinke izročale dedkova darila, dedek Mrz pa je vsakemu podal roko in jim zaželel obilo sreče in veselja v letu 1974.

- B -

Rezultati žrebanja nagrad novoletne križanke

1. NAGRADA (250 din)

Ovičaj Janko, Elektromehanika, Kranj.

5 NAGRAD PO (100 din)

Trampuš Jože, Iskra Commerce; Jerman Peter, Elektromehanika; Flis Edita, EMO, Celje; Miklavc Lojzka, obrat Limbuš; Kostrevec Franc, obrat Šentjernej.

10 NAGRAD PO (50 din)

Baselj Milena, Stikala; Rozman Irena, EMO, Celje; Pogačar Nanda, Iskra Commerce; Novak Mara, upok. Iskra Commerce; Florjančič Iva, Elektromehanika; Selan Jelka, IEZE, Filipič Franc, Instrumenti, Otoče; Strupeh Fani, obrat Mokronog; Kovačič Adolf, Stegne; Zgaga Meri, Iskra, Železniki.

10 NAGRAD PO (30 din)

Stajnik Vlado, EMO, Celje; Knapič Viktor, Pržan; Hrstar Franci, Stegne; Popovič Breda, EMO, Celje; Mihelič Barbara, obrat Lipnica; Popovič Majda, Strok. službe; Kolarič Jaroslava, EMO, Celje; Gorjan Jadran, Avtoelektrika; Jordan Breda, IEZE; Irt Antonija, Semič.

20 NAGRAD PO (20 din)

Marinček Jože, Elektromehanika; Križnar Marjan, Elektromehanika; Kuš Marija, Železniki; Remic Lojze, Elektromehanika; Hvasti Andrej, Stikala; Kavčič Milena, Elektromehanika; Strajnar Dušan, Otoče; Dagarin Rafko, Stikala; Berginc Maks, Elektromehanika; Filipič Marija, Aparati, Ljubljana; Moljk Franc, Semič; Mausser Janez, Elektromehanika; Pegam Jože, Železniki; Strajnar Vera, Elektromehanika; Muršič Martina, EMO, Celje; Kristanc Stane, Elektromehanika; Drinovec Marija, Elektromehanika; Zaplotnik Janez, Stikala; Prijatelj Božo, Elektromehanika; Mullner Franc, Iskra Commerce.

PRAVILNA REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE

Vodoravno:

RETROSPEKTIVA, ESEJ, LI, ZABOK, ISKRA, ARP, BAZA, OI, AŽUREN, RMAN, KOJA, LT, DAROVANKA, POSLOVNI CENTER, L, SLEČ, JD, ERE, M, SEJEM, MORAVA, ELAN, PLOŠČICA, PLUTA, EV, LIKARICA, RITUALEN, ELBA, ČITA, CEL, KONCIL, OSIR, AR, N, ISJ, TIKI, KA, AJ, EKIPA, AMARO, OJE, LATA, JUS, LENA, TABOR, I, UK, AS, KRA, KAN, PO, JAN, TP, AE, DIVIDEND, TELEVIZOR, IT, KAMA, PU, LEPILO, TA, VAL, RO, AKVA, MR, OP, DO, ONTARIO, POREDNEŽ, TERAN, VI, RDEČEPERKA, ID, OKA, KROTILEC, INA, ARPAD, MARJAN, AON, TACA.

V spomin na novoletno srečanje planincev TOZD VEGA Ljubljana pri Aljaževem stolpu na Triglavu

ISKRA-TOZD-TOVARNA „VEGA“, LJUBLJANA

ZA NOVO LETO NA TRIGLAV

Poleg navedenih akcij planincev v preteklem letu, za katere je podala obračun planinska sekcija, je dodati še triglavsko akcijo za novo leto. To srečanje so opravili planinci novo pridružene TOZD VEGA LJUBLJANA.

To je bil že drugi poiskus zapovrstjo, ker prvi zaradi slabega vremena ni uspel, je zahteval ponovitev. To pot je vreme še kazalo lep obraz.

S sinom sva se opravila na pot v nedeljo sama, med potjo smo se združili iz raznih krajev še ostali planinci v dokaj dolgo kolono. Na Kredarici se nam je pridružila še Olga iz optike. Dobili smo toplo zavetje pri meteorologu.

V silvestrovo jutro so se zagostili dolinski oblaki iz Primorske. Kranjska in Koroška je še dremala v gosti, težki megleni kopreni. Pohiteti je bilo treba, kajti Triglav se ni vedno voljan razdajati v tem času. Tokrat nam je bil naklonjen. Uspeli smo zadnji čas. Pol ure po povratku so oblaki že zagrnili vrh in se pripodili tja v dolino Krme.

Slabo vreme ni moglo skaliti veselega silvestrskega razpoloženja. Iz nahrbtnikov je vsak prispeval svoje, vsi smo bili deležni vseh dobrot.

To so edinstvena silvestrovanja,

brez rezervacij, polna prešernosti, dobre volje in tovarištva.

Dragi planinci! Če boste zdravi, pridite letos na Kredariško silvestrovanje; ne bo vam žal!

Zvone

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

JUSTINE JELEN

se iskreno zahvaljujem sodelavcem trifaznega traku in podsestava montaže števecov za izraze sožalja in denarno pomoč.

Hčerka Kristina z družino

ISKRA - glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko - Urejuje uredniški odbor - Glavni urednik: Igor Slavec, odgovorni urednik: Janez Silc - Izhaja tedensko - Rokopisov ne vračamo - Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 2333 - Tisk: združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA-LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana

ELEKTROMECHANIKA KRANJ - V pokoj sta odšli PEPCA PUČUN (zgoraj), zaposlena na liniji telefonskih vložkov in IVANKA MOČNIK, zaposlena v ATC. Prva je bila v Iskri 23, druga pa 27 let. Ob slovesu so jima sodelavci izročili lepa spominska darila in jima zaželeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let v zaslužnem pokoju.

Ekipa „Aparati“ v tekmovalju v namiznem tenisu

Tudi naša tovarna se je udeležila bežigrskega sindikalnega prvenstva v namiznem tenisu in pri tem dosegla soliden rezultat - tretje mesto v ekipni uvrstitvi.

Tekmovanje se je odvijalo v osnovni šoli „dr. Vita Kraigherja“ in je na njem sodelovalo skupno 12 ekip moških. Opaziti je bilo precejšnjo izenačenost ekip, vendar pa so nekatere izmed njih imele odlične posameznike, kar je naši tekmovalni vrsti že od vsega začetka napovedovalo težak boj za solidno uvrstitev.

Po končanih ekipnih srečanjih se je prvenstvo nadaljevalo še za naslov najboljšega posameznika v občini. Tu pa tekmovalci tovarne električnih aparatov nismo imeli prevelike športne sreče, da bi se bolje uvrstili, saj smo izpadli že v drugem kolu.

Na vrhu lestvice v ekipnem tekmovalju je bil dosežen naslednji vrstni red: 1. Delo I, 2. IMP, 3. Iskra-Aparati, 4. Instalacije, i.t.d.

Dobra organizacija tekmovalj je že naprej zagotavljala soliden potek prvenstva in kvalitetno športno prireditve v občinskem merilu.

A. Kastelic